

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Ülevaade taimekasvatushooajast 2025, suunad tulevikuks

Kristel Maidre

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

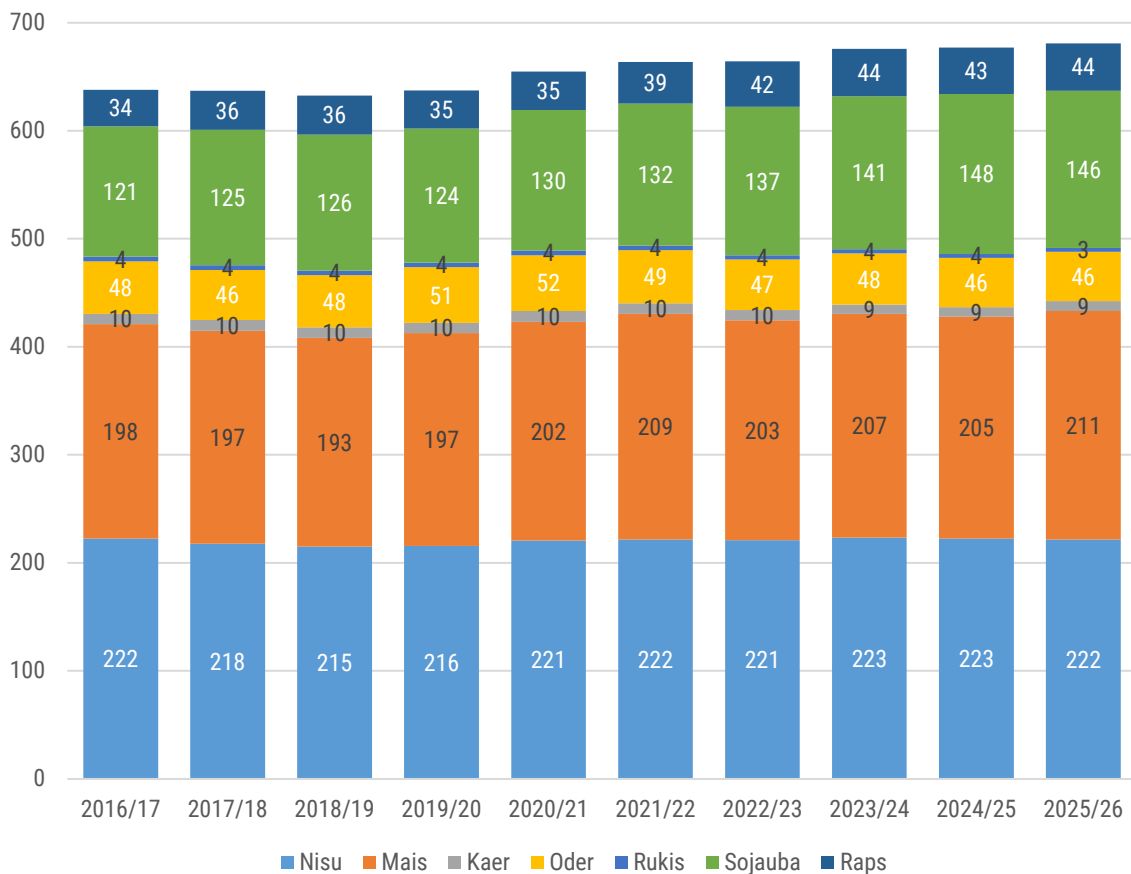
Viljelusvõistluse lõpukonverents 2025

21. november 2025

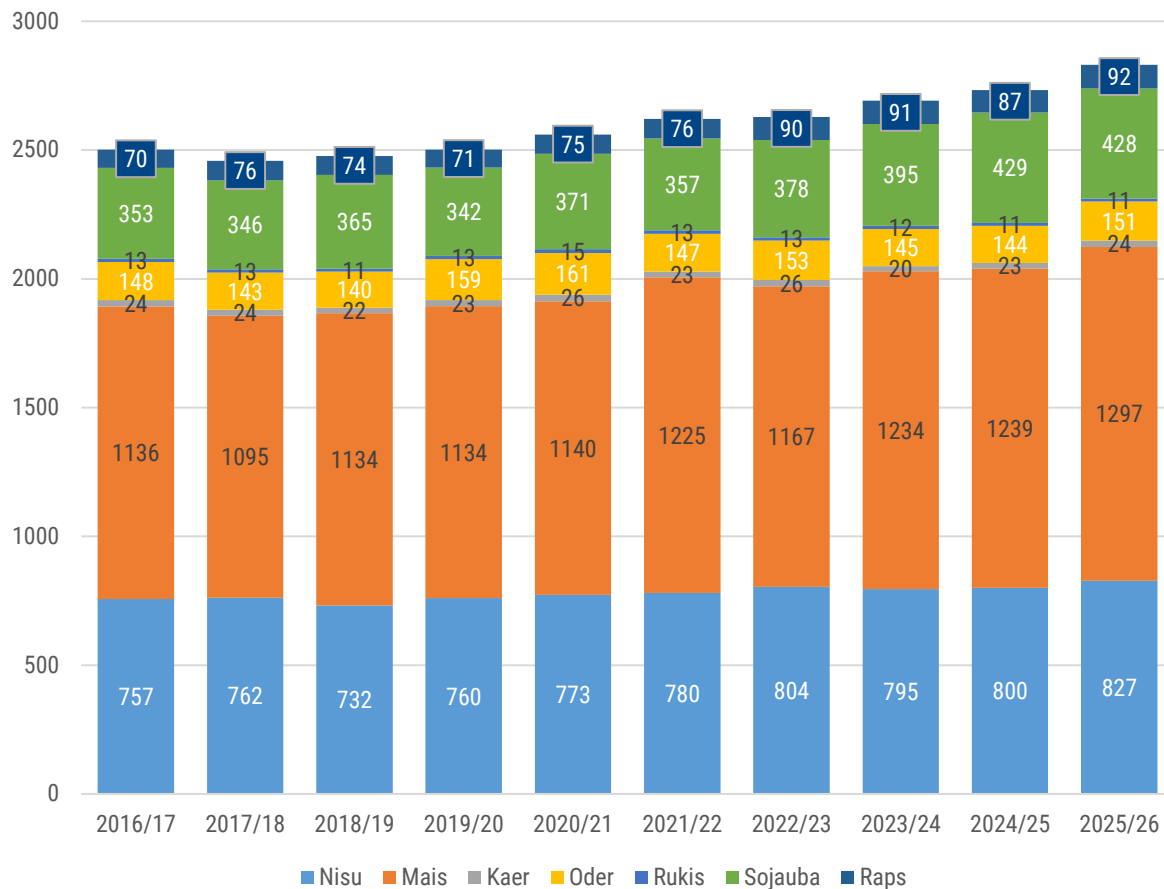
MAAILM

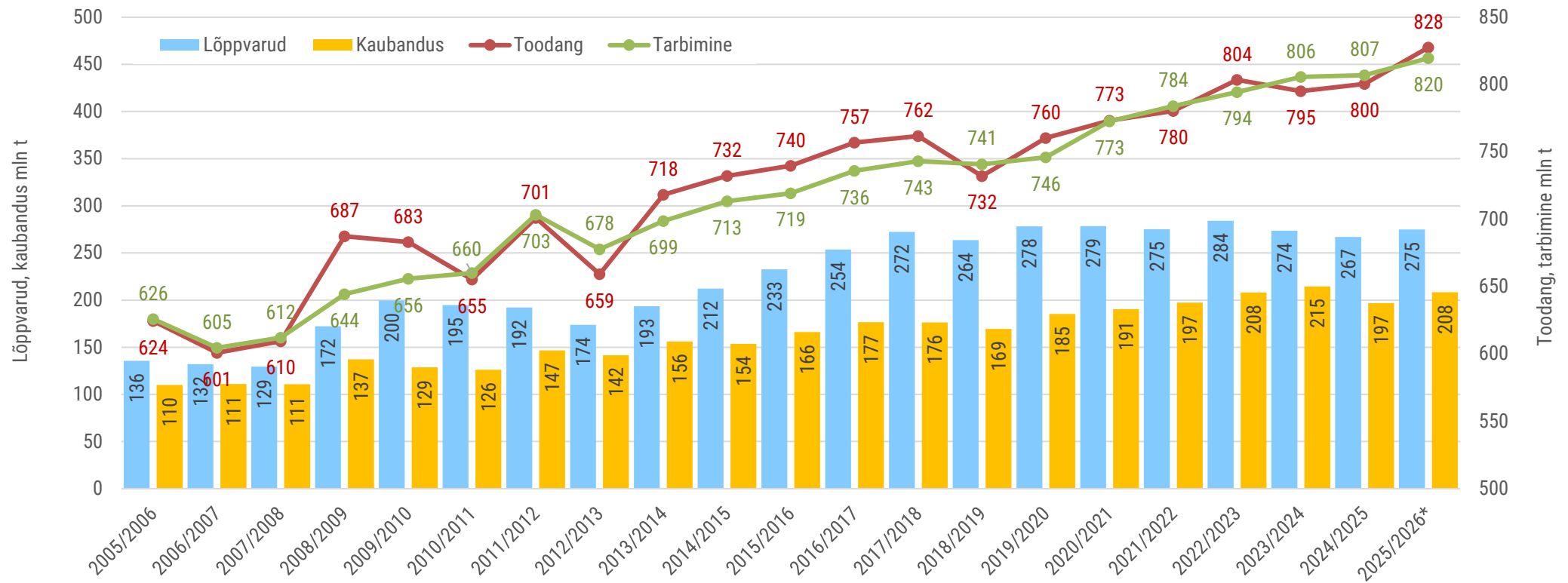
Teravilja, rapsi ja sojaoa kasvupind maailmas (mln ha)

Teravilja, rapsi ja sojaoa toodang maailmas (mln t)

Maailma nisu toodang, tarbimine, kaubandus ja varud

Suurimate eksportijate toodang:

- EL 142 mln t
- Venemaa 87 mln t
- USA 54 mln t,
- Kanada 37 mln t

- Ukraina 26 mln t
- Austraalia 34 mln t
- Argentiina 22 mln t
- Kasahstan 17 mln t

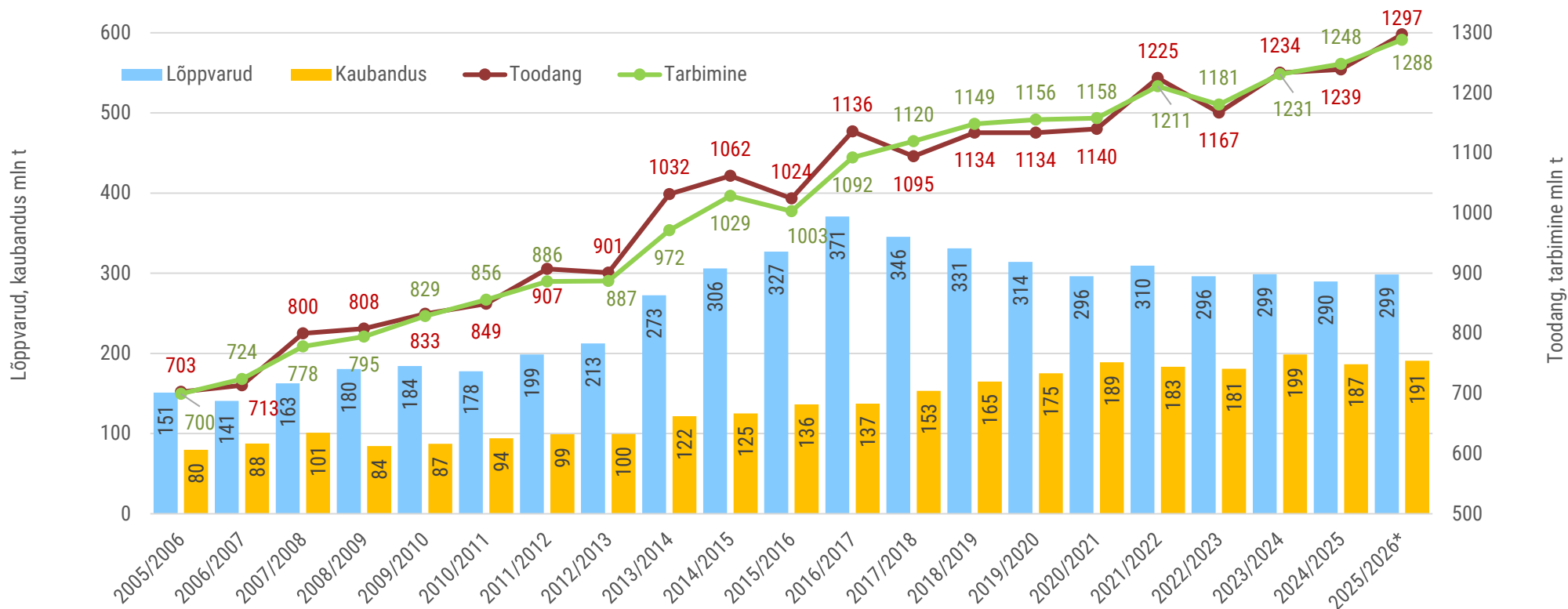
EL 19%
Venemaa 6%
USA 0,3%
Kanada 2%
Ukraina 1%
Argentiina 20%

Austraalia 1%
Kasahstan 9%

Toodang +3,4%
Tarbimine +1,6%
Kaubandus +5,9%
Varud +2,9%

Maailma maisi toodang, tarbimine, kaubandus ja varud

Suurimate eksportijate toodang:

- USA 419 mln t
- Brasiilia 136 mln t
- Argentiina 59 mln t
- Ukraina 32 mln t

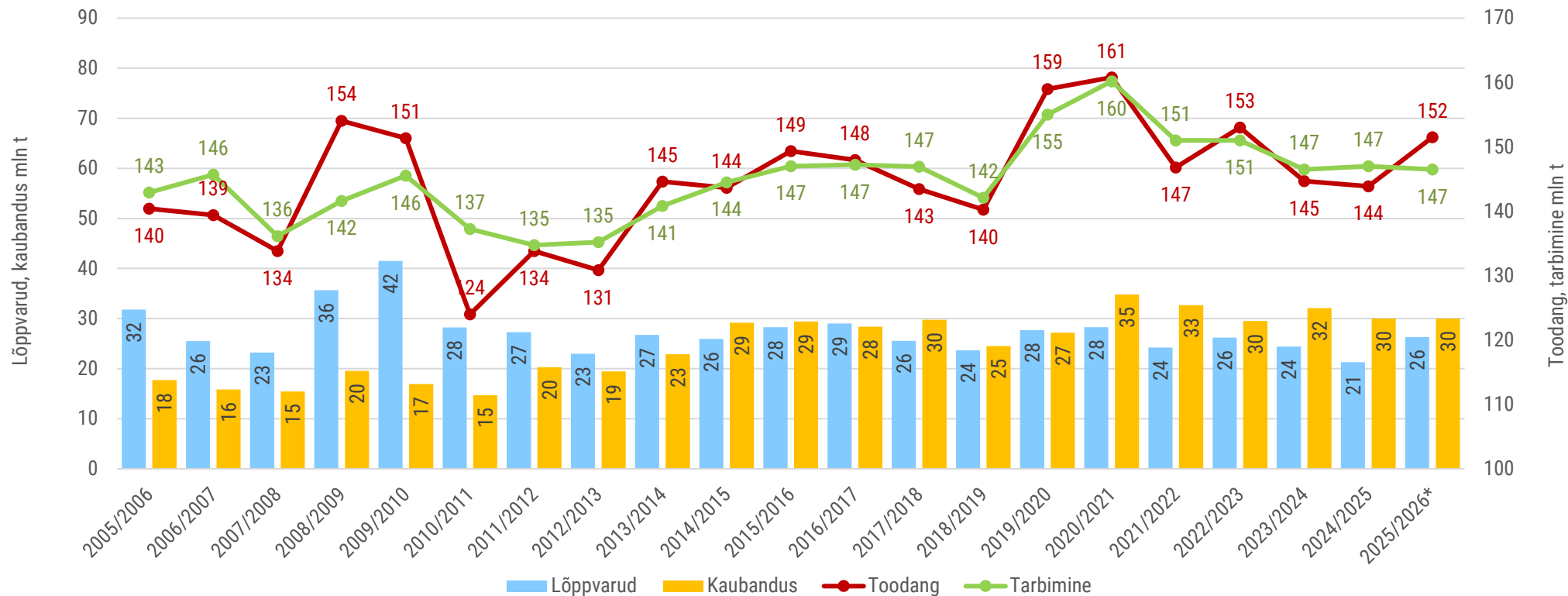
USA 11%
Ukraina 17%
Argentiina 14%

Brasiilia 4%

Toodang +4,7%
Tarbimine +3,2%
Kaubandus +2,3%
Varud +3,1%

Maailma odra toodang, tarbimine, kaubandus ja varud

Suurimate eksportijate toodang:

- EL 56 mln t
- Venemaa 19 mln t
- Austraalia 15 mln t
- Kanada 8 mln t

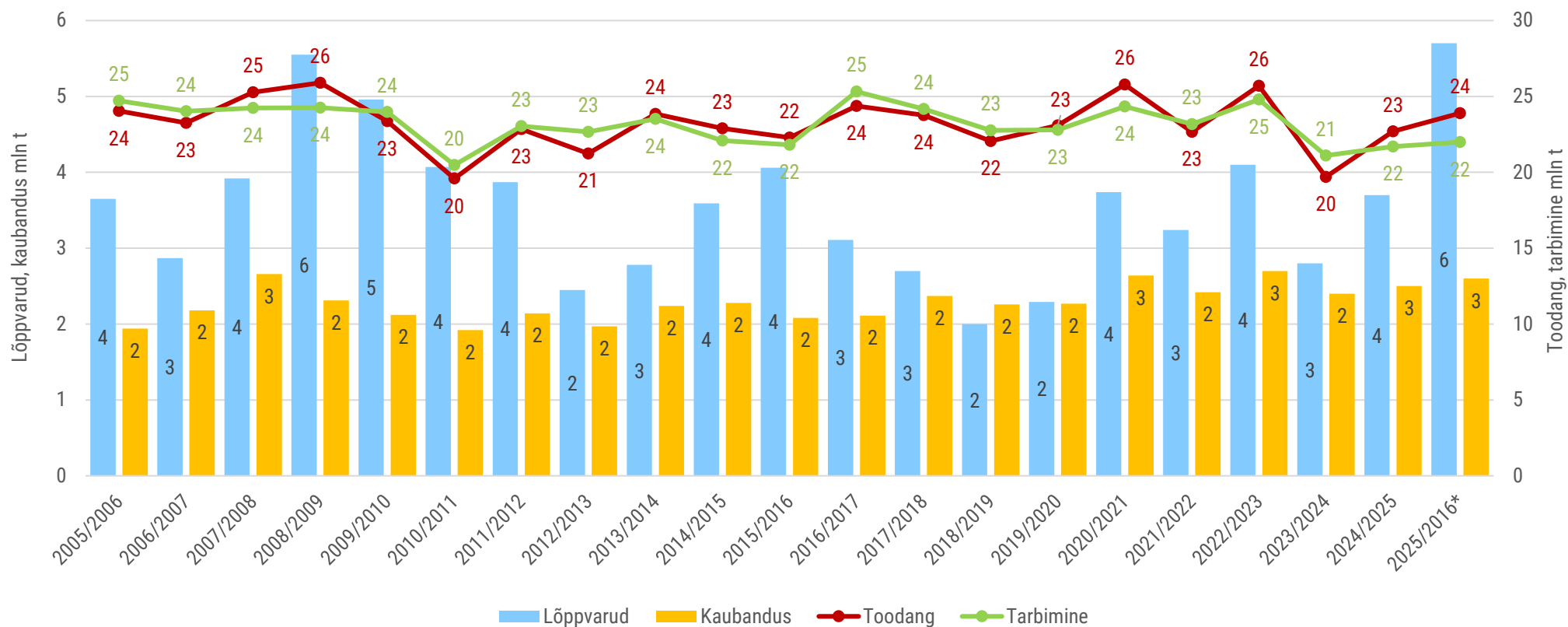
- Ukraina 6 mln t
- Argentiina 5 mln t
- Kasahstan 4 mln t
- USA 3 mln t

EL 14%
 Venemaa 14%
 Austraalia 10%
 Kasahstan 1%
 Kanada 1%
 Argentiina 0%

Ukraina 13%
 USA 2%

Toodang +5%
 Tarbimine -0,3%
 Kaubandus -0,1%
 Varud +23,4%

Maaailma kaera toodang, tarbimine, kaubandus ja varud

Suurimate eksportijate toodang:

- EL 9 mln t
- Kanada 3 mln t
- Austraalia 1 mln t

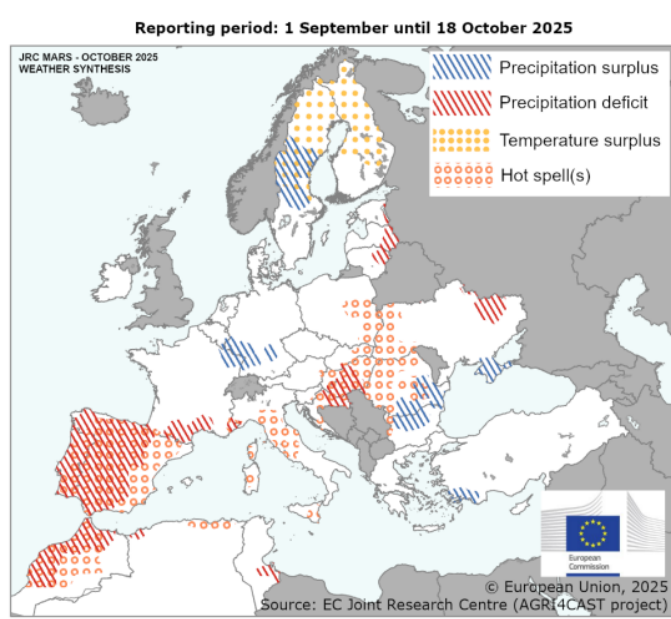
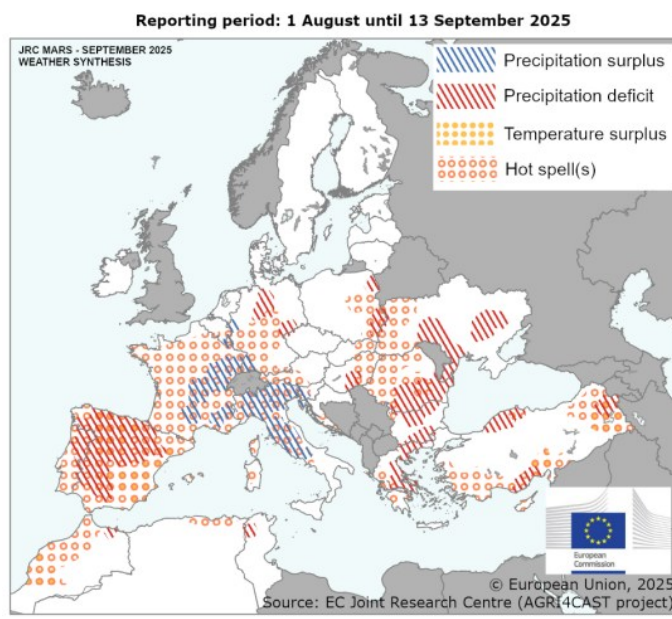
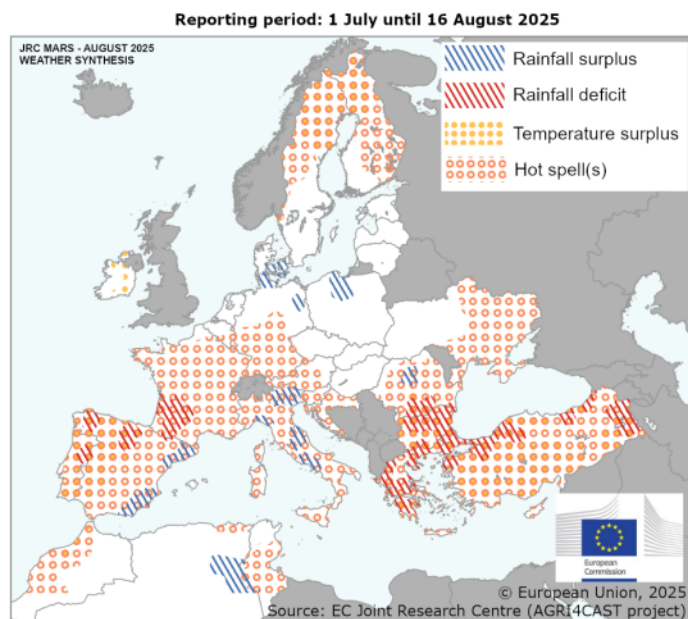
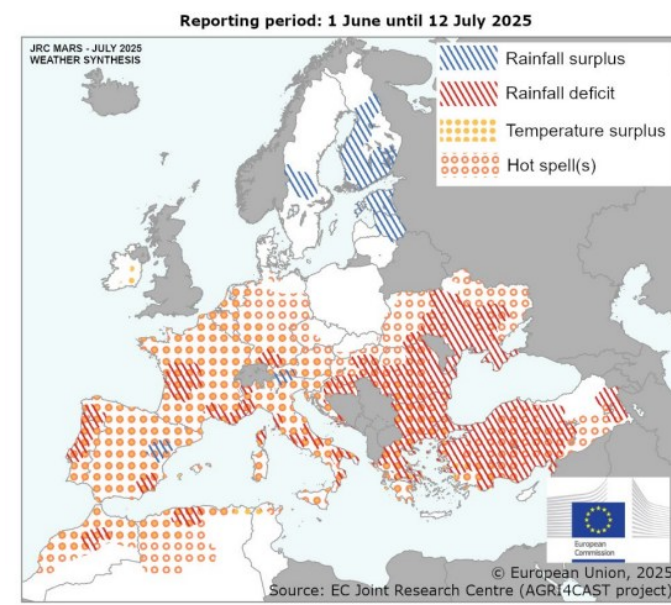
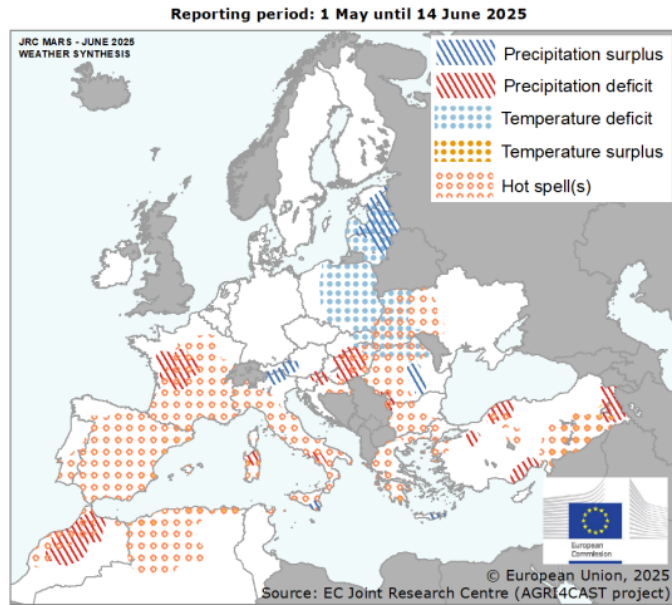
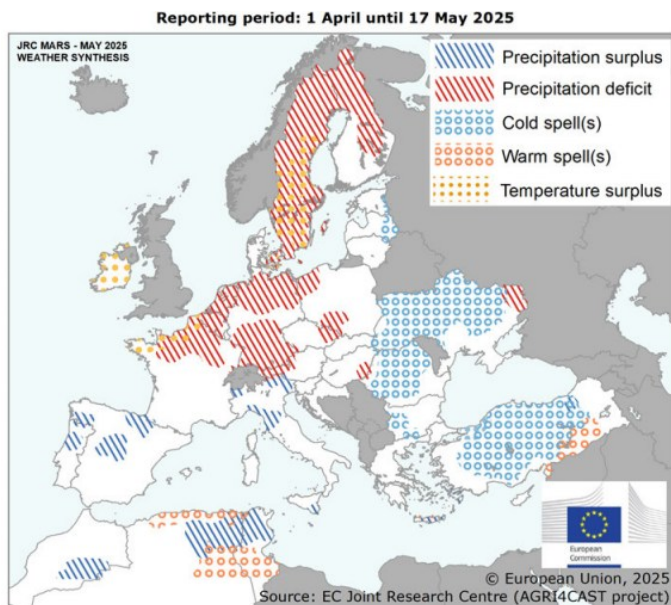
EL 14%
Kanada 0,4%
Austraalia 7%

Toodang +6%
Tarbimine +1%
Kaubandus +2%
Varud +53%

EUROOPA

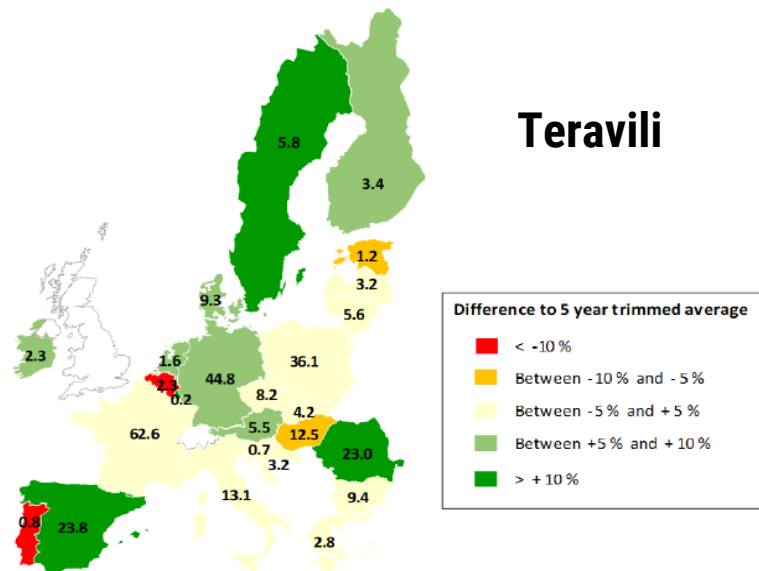

2025 ilmaanomaaliad Euroopas

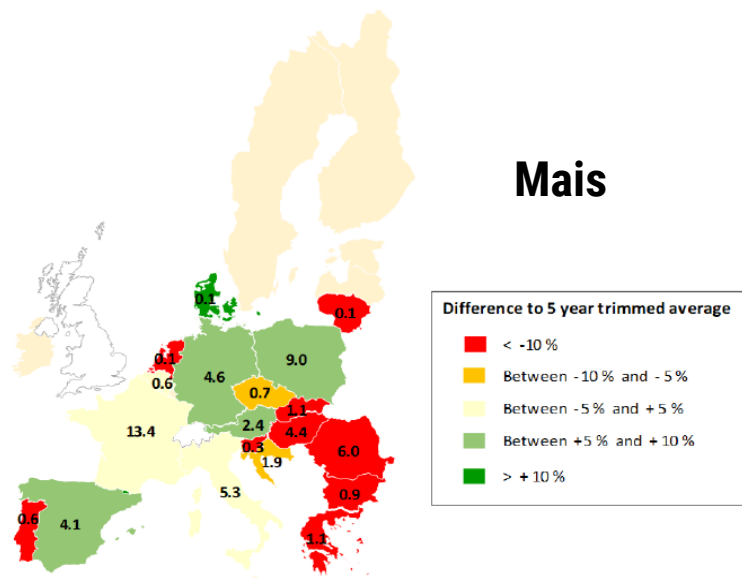

Teravilja toodang ELis 2025

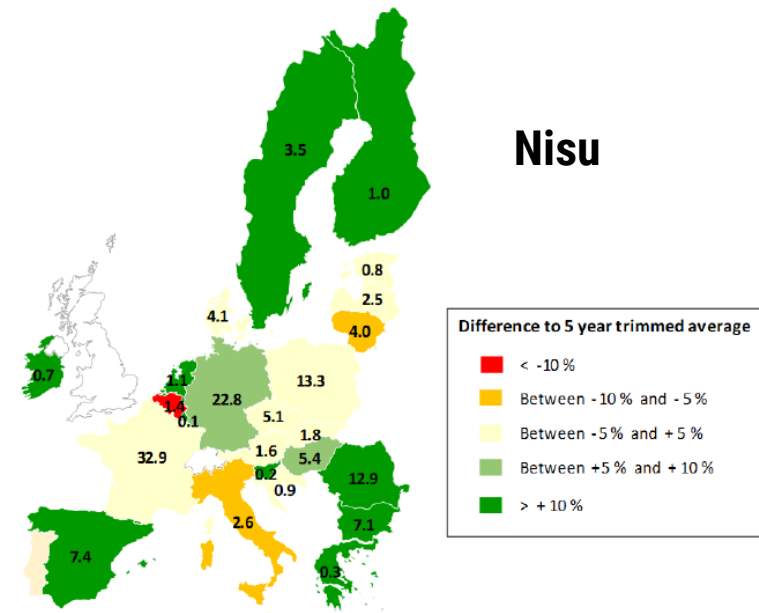
Teravili

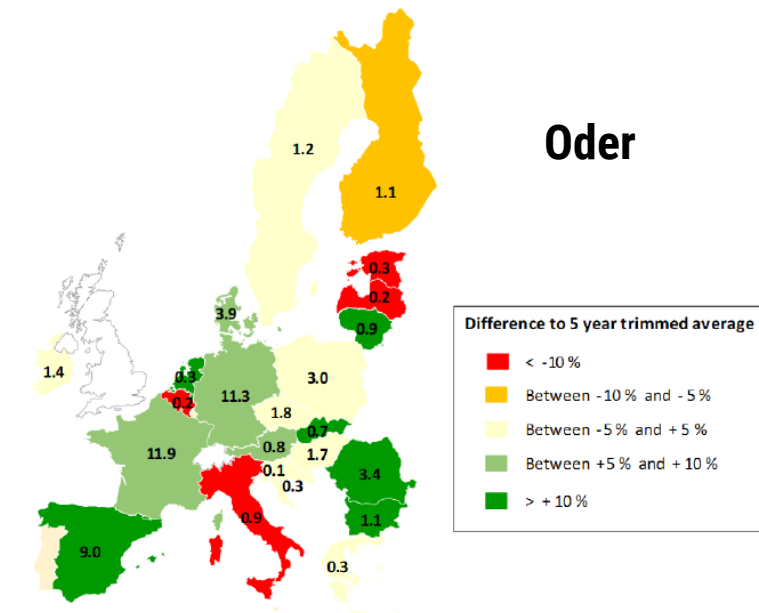
Mais

Nisu

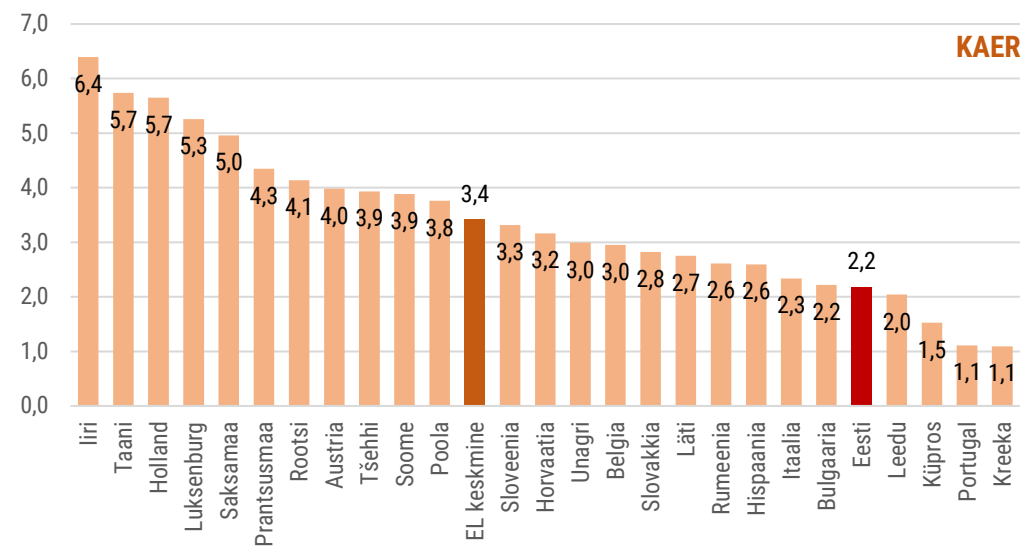
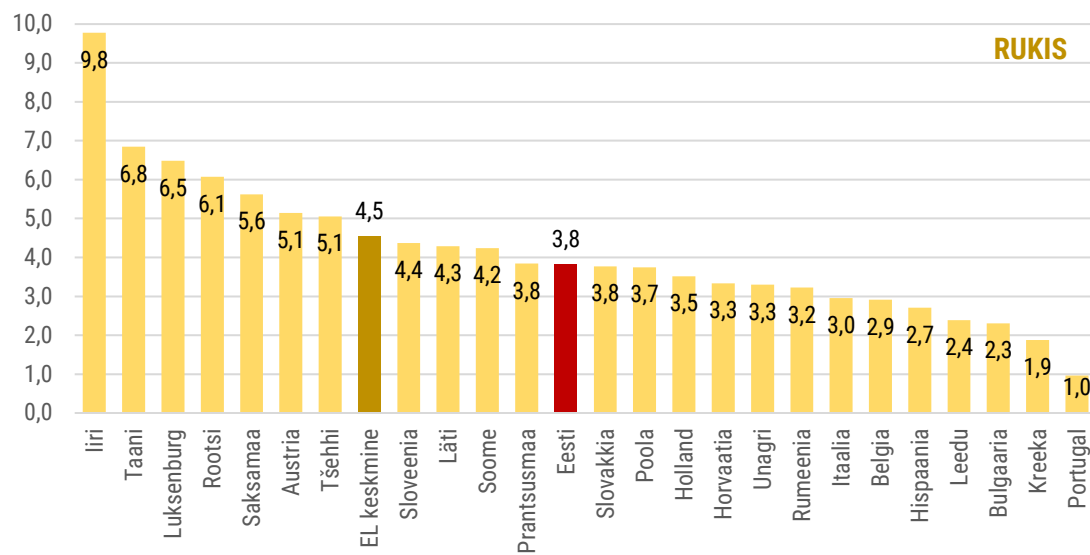
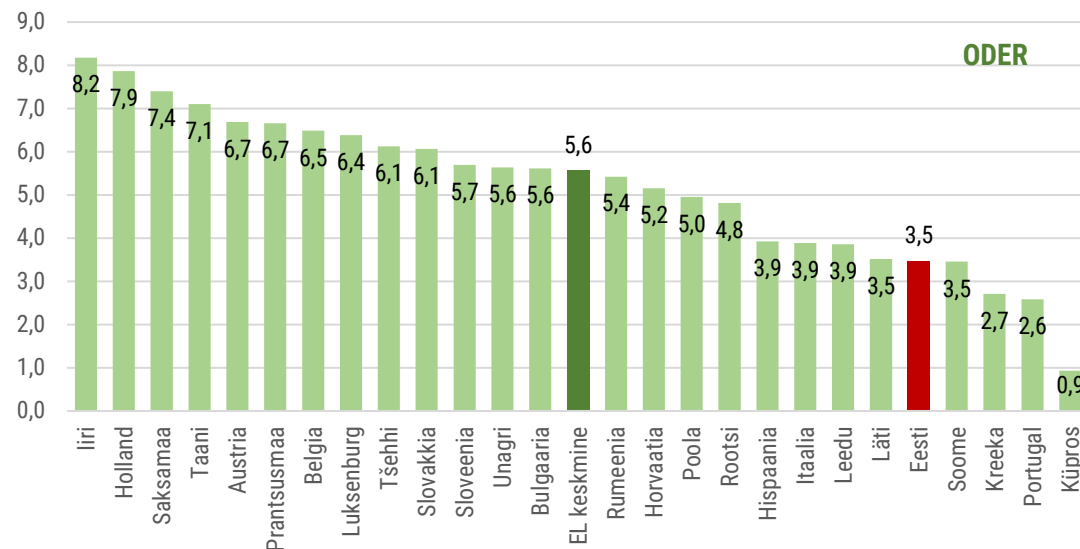
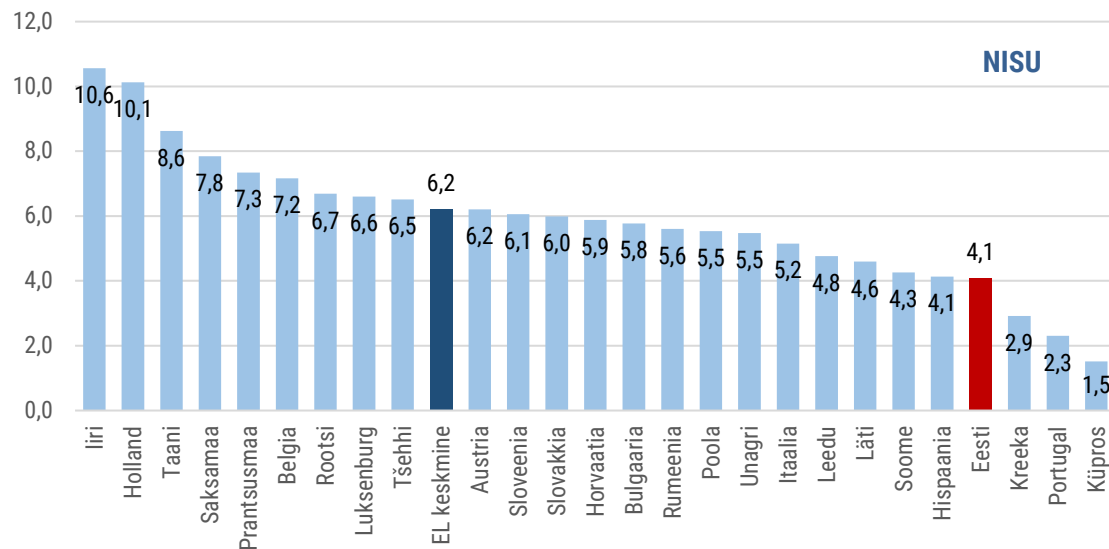

Oder

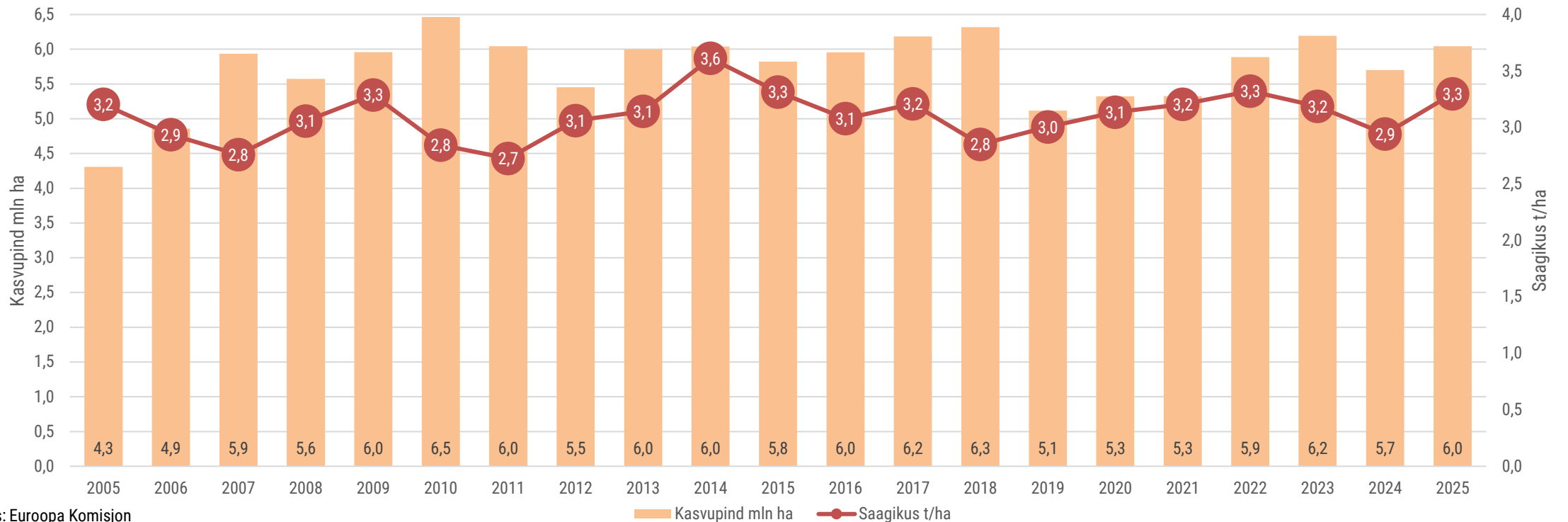
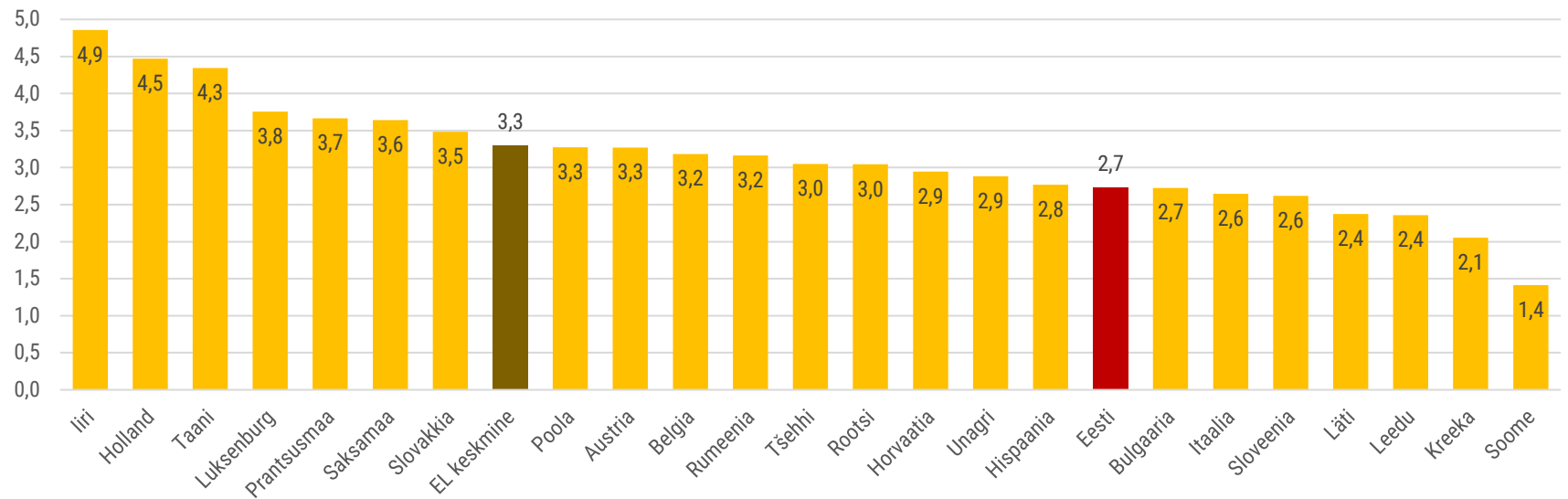

	Toodang, mln t	Muutus v 2024	Muutus v 5a keskm
Kokku	285.7	12.7%	5.2%
Nisu	133.4	20.2%	8.4%
Mais	56.8	-4.3%	-9.4%
Oder	55.9	15.1%	10.8%
Rukis	7.4	7.2%	-0.9%
Kaer	8.9	15.9%	18.8%

Teravilja saagikused (t/ha) ELis 2025

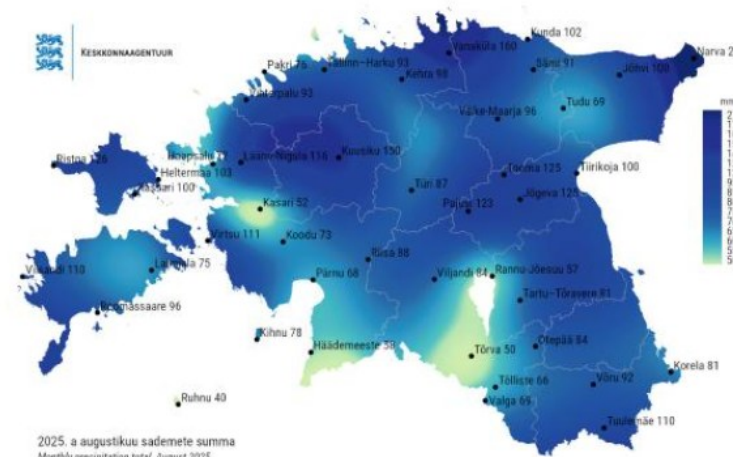
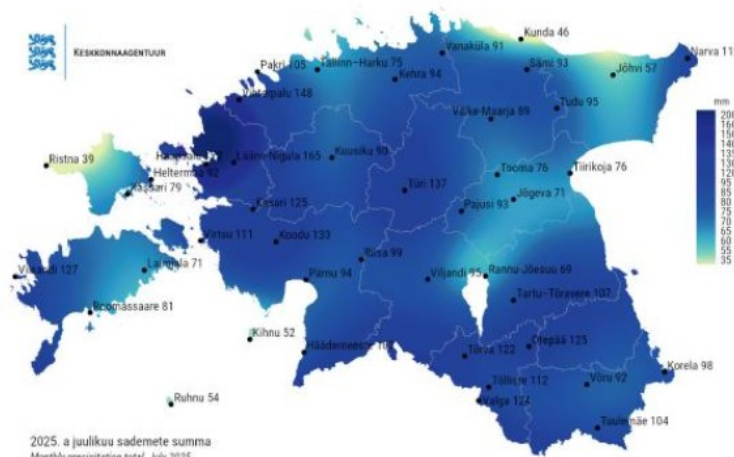
Rapsi kasvupind ja saagikus Elis 2025

EESTI

2025. aasta ilm Eestis

Kevad

- Kevade keskmisena oli õhutemperatuur normist soojem, eriti märtsis ja aprillis
- Öökülmad õhus kimbutasid mai keskpaigani – nõrka öökülma esines viimati 17. mail.
- Sademeid jagus kevadesse normist vähem – saartele ja läänerrannikule eriliselt vähe, kuid Lõuna-Eestis eriti rohkelt.
- Päikesepaistet jagus Lõuna-Eestis normist vähem, mujal oli päikesepaistelisi tunde enam-vähem normi jagu.

Suvi

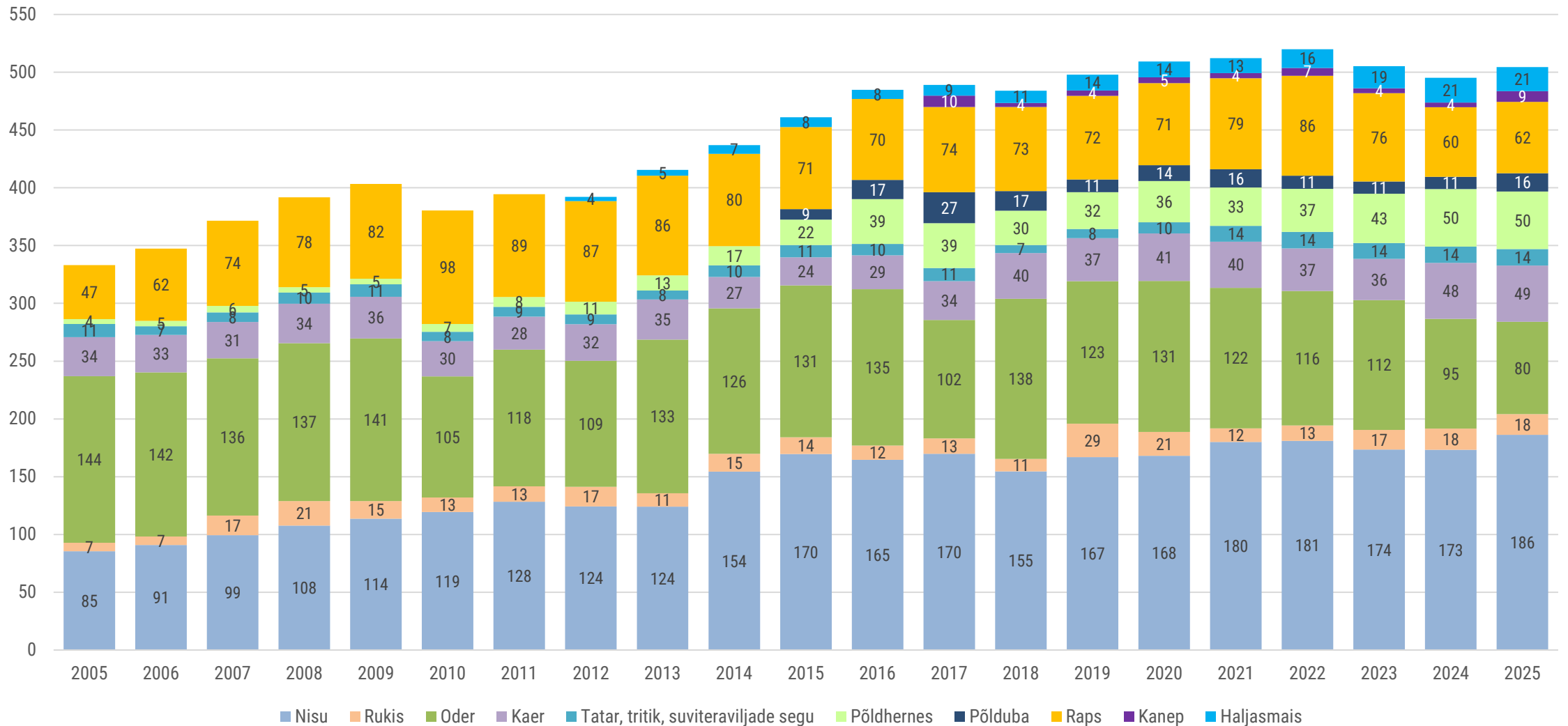
- Suvekuudest oli vaid juuli normist soojem, juuni ja august olid normist pisut jahedamad.
- Kõik kolm suvekuud olid normist sajusemad (137% normist). Suve jooksul oli vaid üksikud päevad, mil seirejaamad ei registreerinud sadu.
- Sageli kaasnes äikese ja hoogvihmaga ka rahe.
- Sagedased ja väga intensiivsed vihmajärged põhjustasid ka lühiajalisi üleujutusi - vee alla jäid nii aia- kui põllumaad.
- Kõige sajusem kuu oli juuni - sadas 105 mm ehk 150% normist.
- Päikest oli Eesti keskmisena 723 tundi ehk 89% normist .

Ekstreemsete ilmastikutingimuste mõju 2025 taimekasvatusele

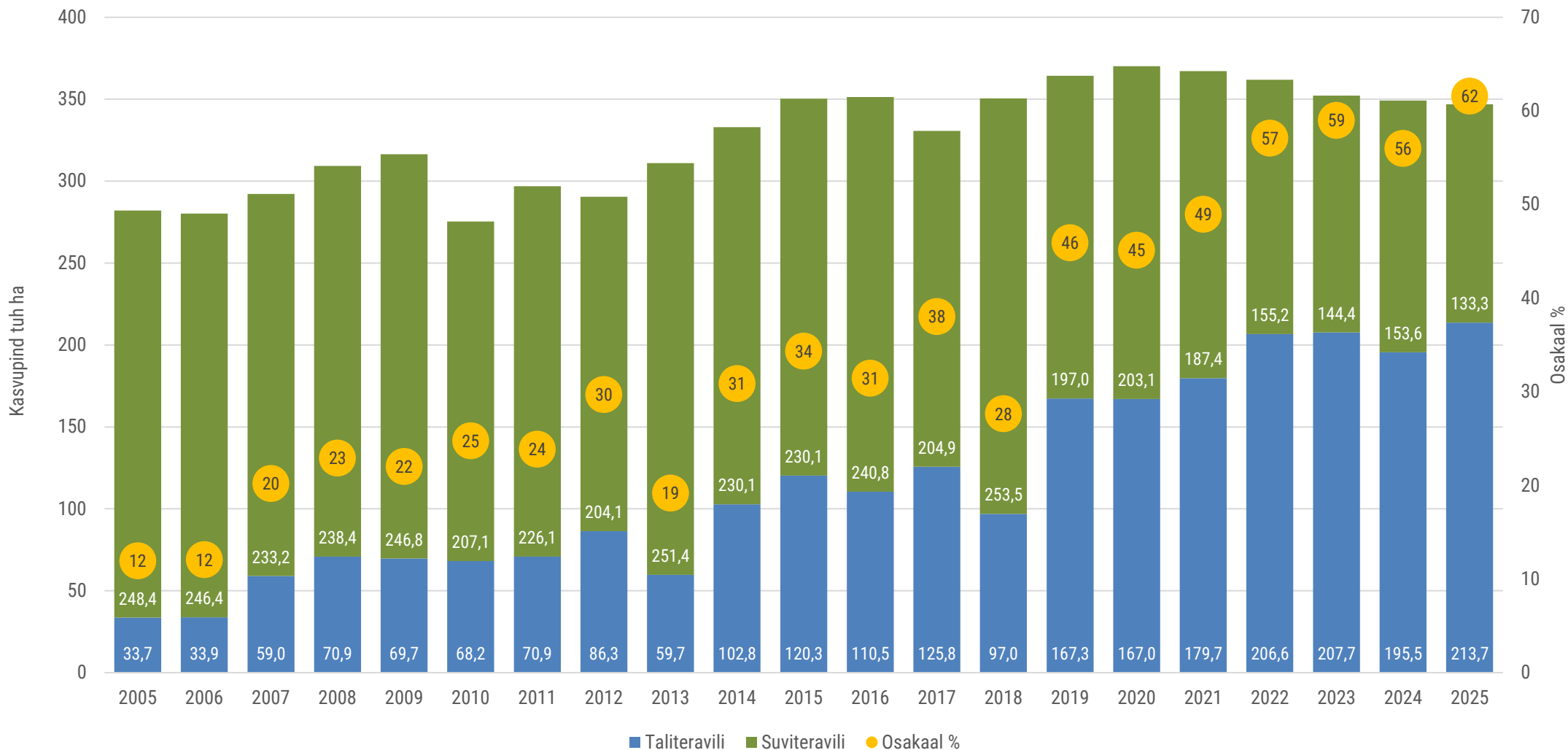

- **Kevadine öökülm** aprillis ja mais kahjustas taimi, hävitas õied ja õiepungad
- Külma kevade tõttu mesilased ei tolmeldanud
- Järsud temperatuuri muutused (öökülmadest kuumalaineni) põhjustasid **taimedes stressiseisundi**, raskendasid taimekaitsetöid ning põllutööd kuhjusid
- **Mullatemperatuur püsis kaua madal, külvid ei tärganud.** Liigniiskuse tõttu tekkis mullas hapnikupuudus.
- Aprillist augustini tuli sademeid normist rohkem, mis avaldas tugevalt mõju põllutöödele ja **saagi kvaliteedile, taimehaiguste surve kõrge.**
- Äikesega kaasnenud **rahe** peksis taimi puruks.
- Juulikuine kuumalaine koos sademetega soodustas **taimekahjustajate levikut.**
- **Koristushooaeg hilines**, koristust segasid pehmed või lausa üleujutatud põllud, taimed olid lamandunud, umbrohusurve suur ning terade niiskus kõrge.
- Nii hernel kui teraviljal läksid terad peas kasvama, esines fusarioosiga naktumist ning kohati ei vastanud **kvaliteet** ka söödavilja miinimumnõuetele. **Hernes jäi suures osas koristamata.**
- Olukord **Lõuna-Eestis ja Ida-Virumaal**, kus alates maist tuli rohkelt sademeid, oli eriti keeruline.

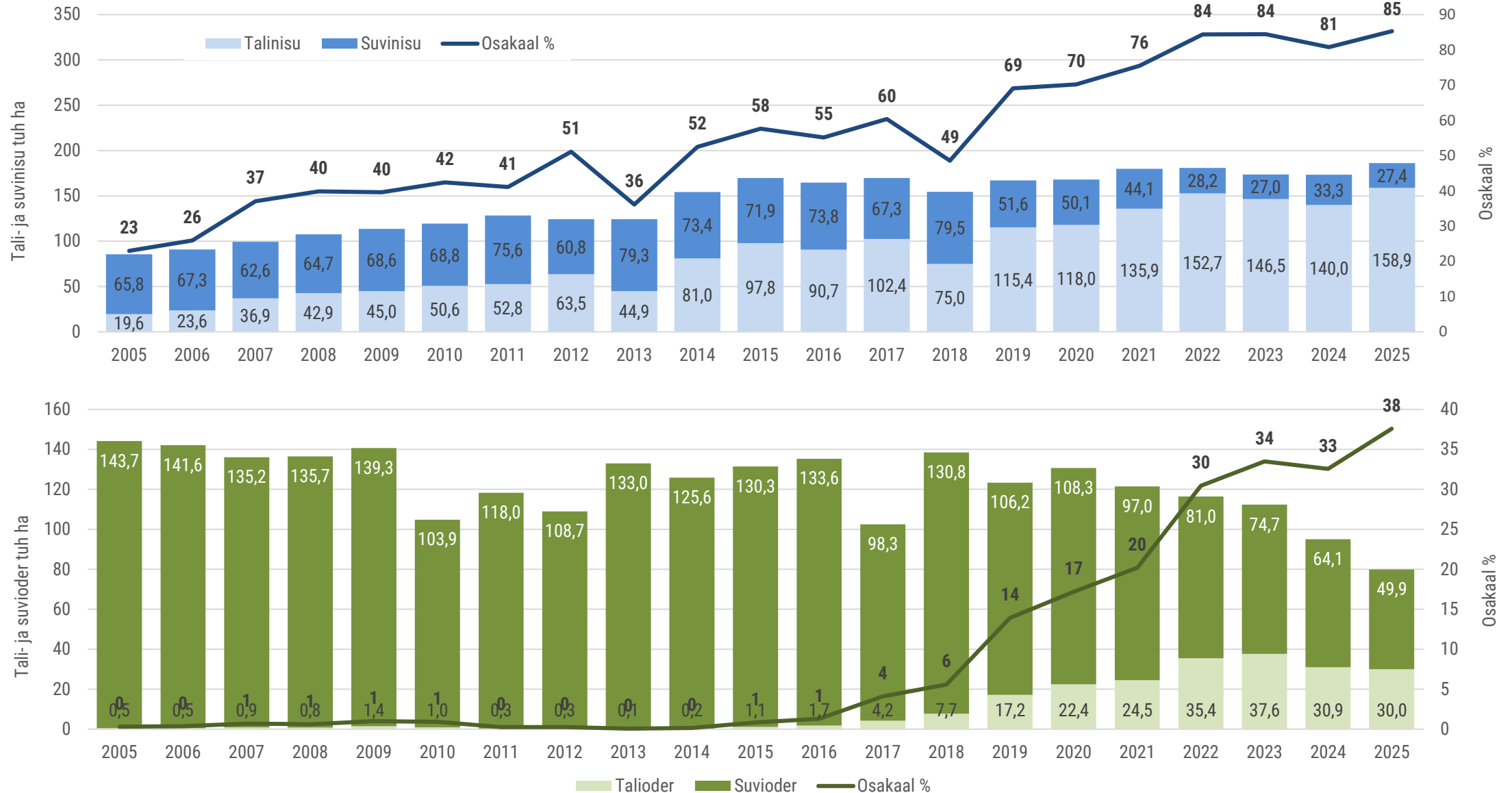
Põllukultuuride kasvupinnad (tuh ha)

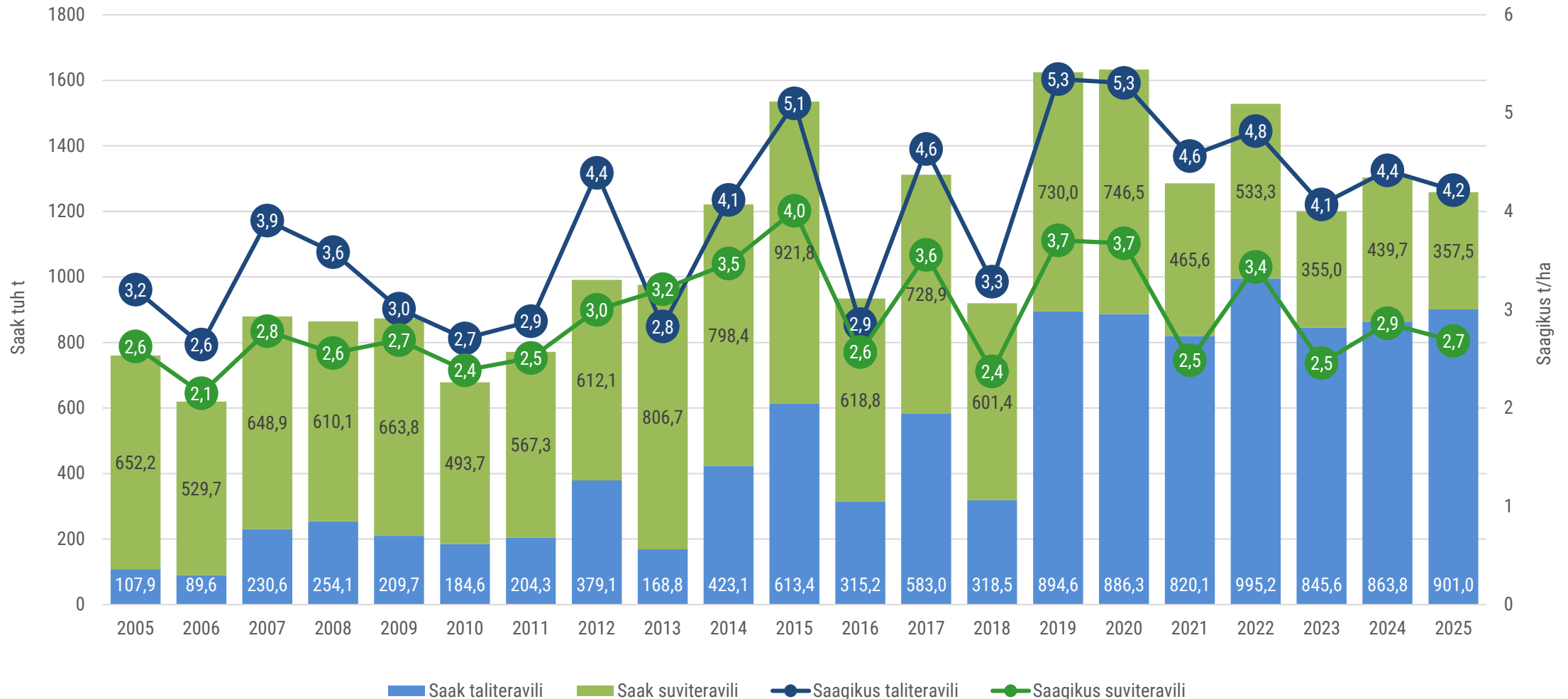
Taliteravilja kasvupinna osakaal teravilja kasvupinnast

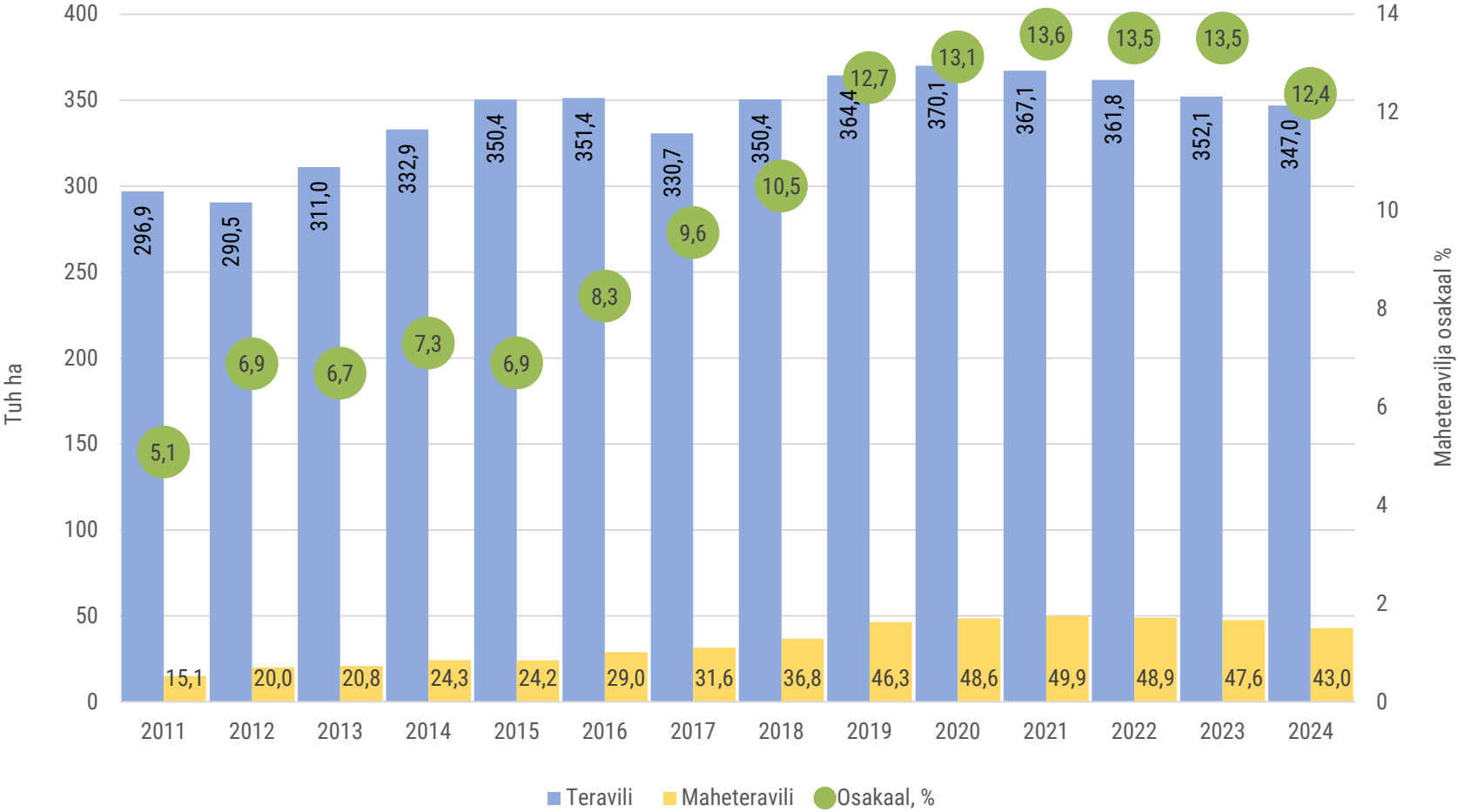
Talinisu ja -odra kasvupinna osakaalud

Teravilja saak ja saagikus

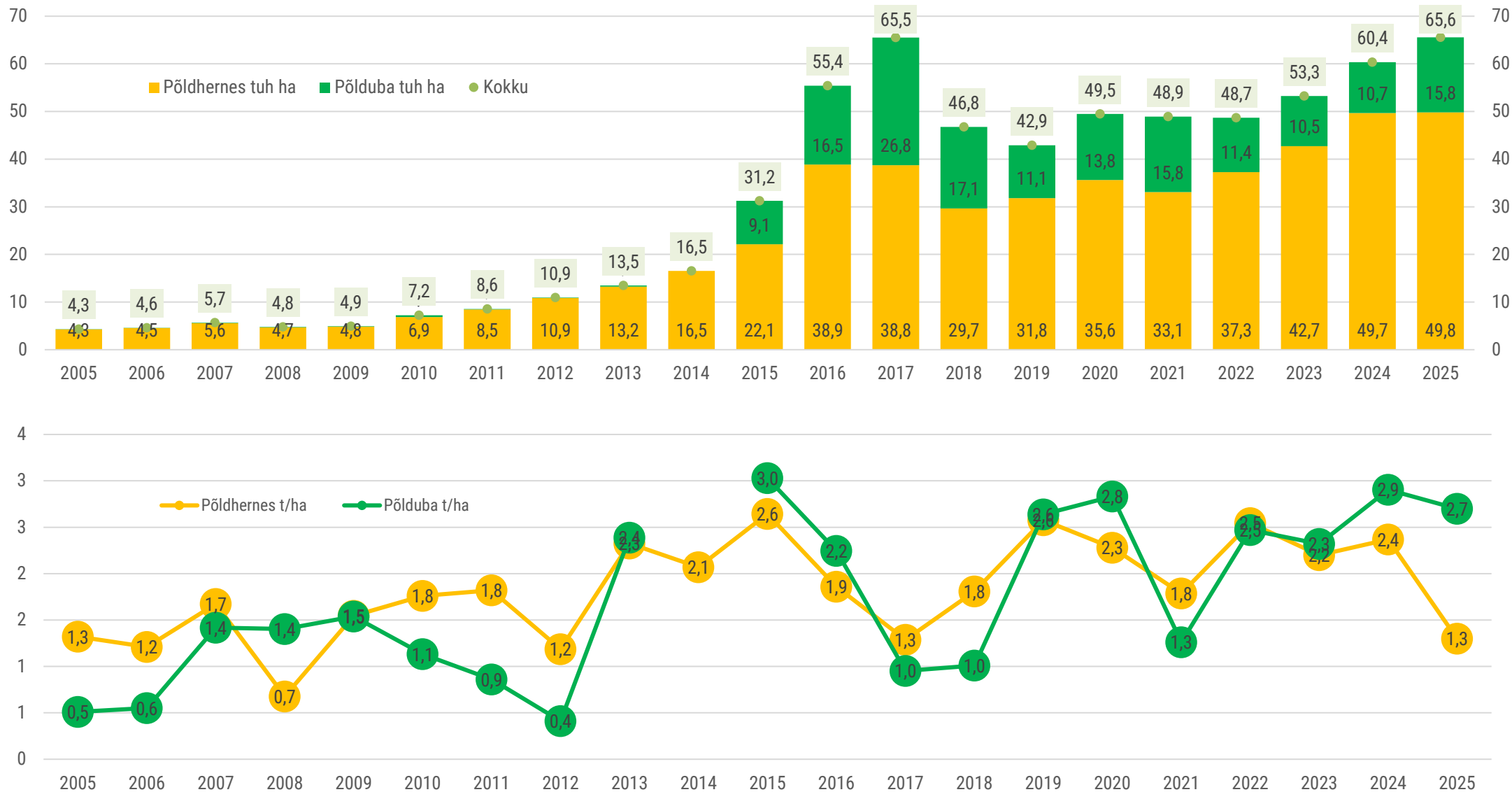

Maheteravilja kasvupinna osakaal teravilja kasvupinnast

2024	Osakaal %
Kanep	72
Tatar	70
Rüps	57
Kaer	45
Rukis	31
Nisu	6
Tritik	2
Oder	1

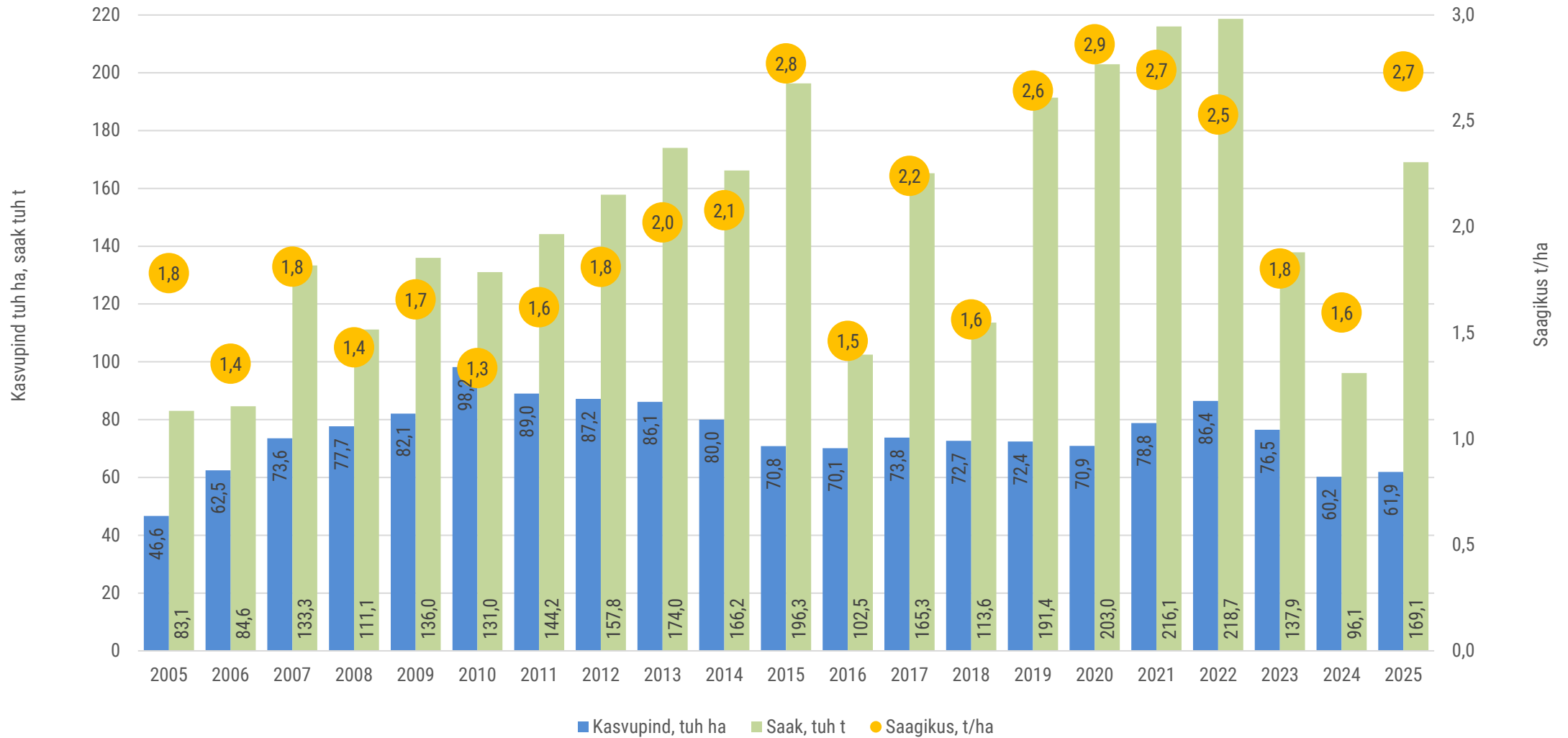
Põldherne ja -oa kasvupind ning saagikus

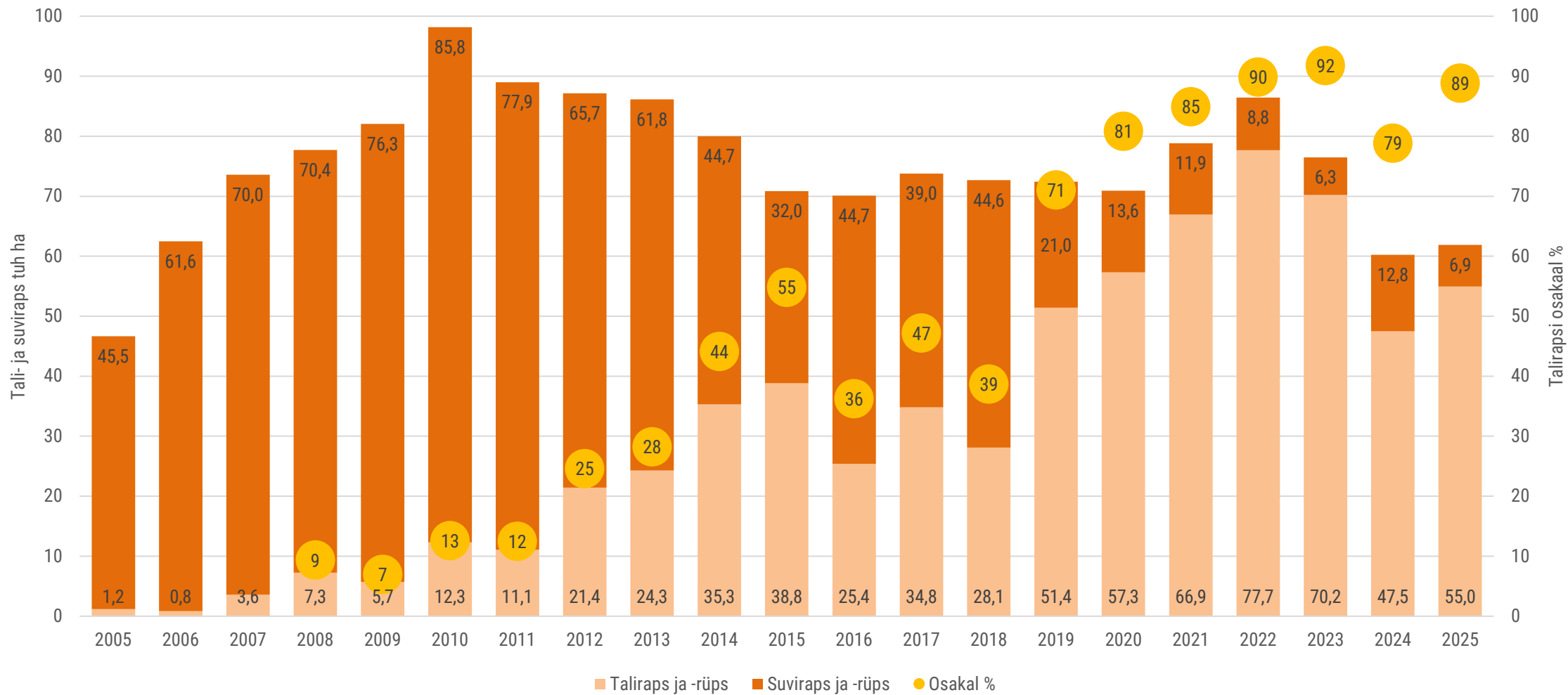
RAPS

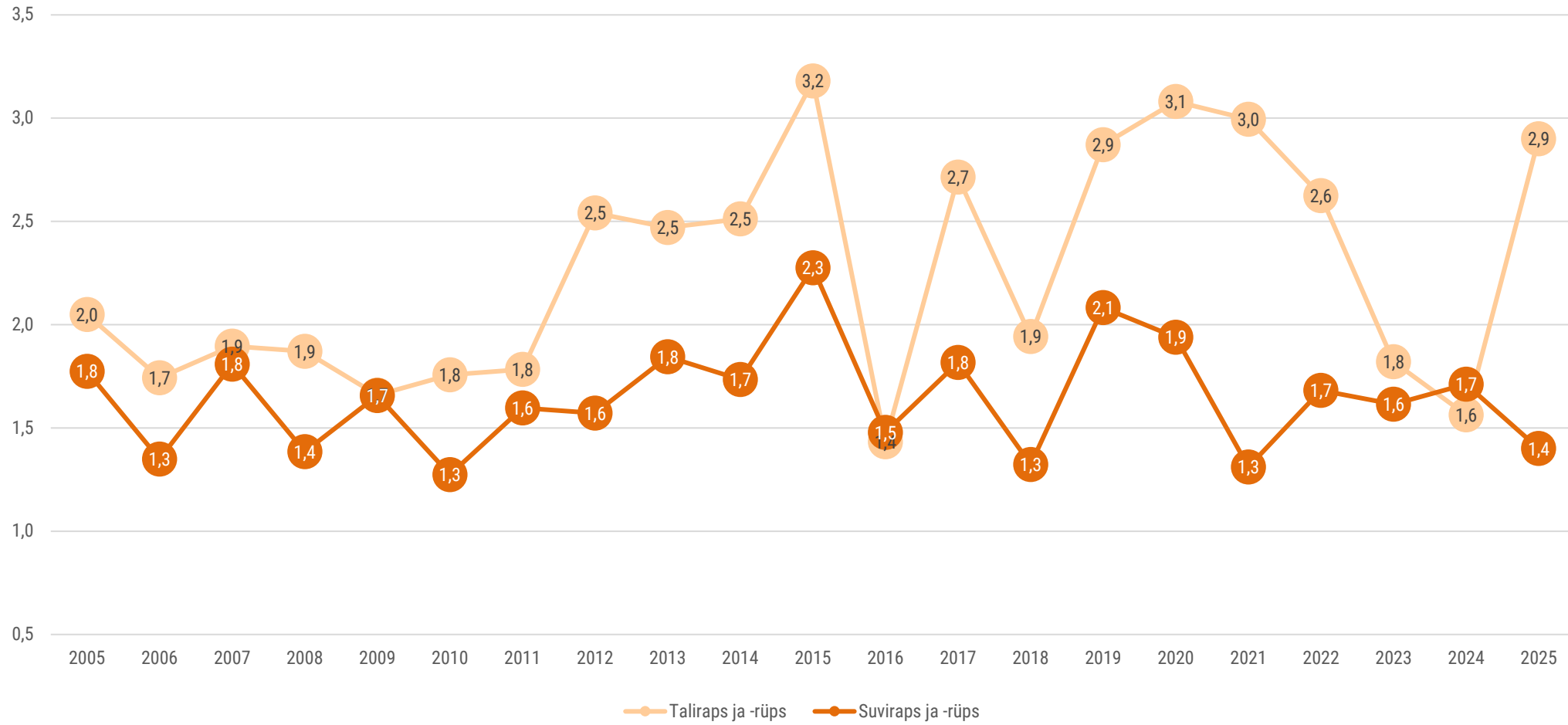
Rapsi kasvupind, saak ja saagikus

Talirapsi osakaal rapsi kasvupinnast

Tali- ja suvirapsi saagikused (t/ha)

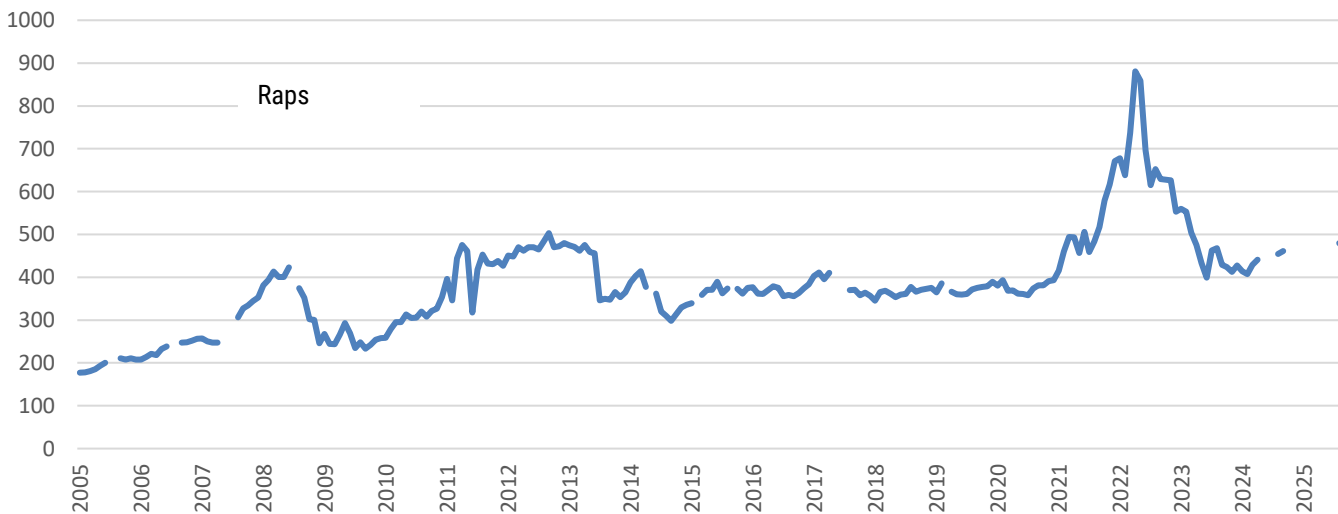
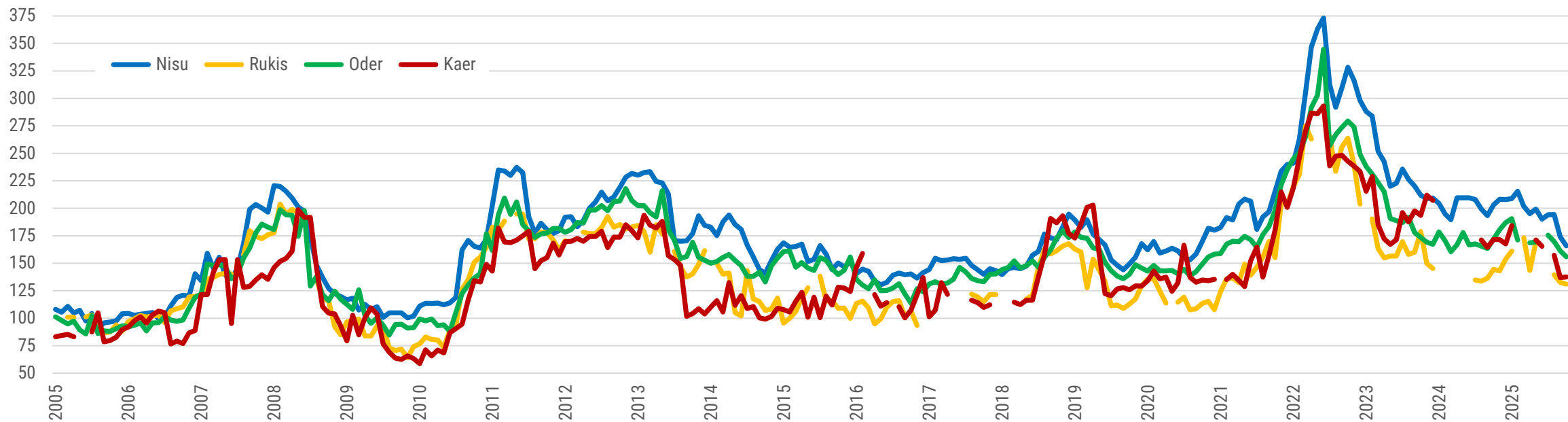
Rapsi tarbimine ja isevarustus

Hinnad

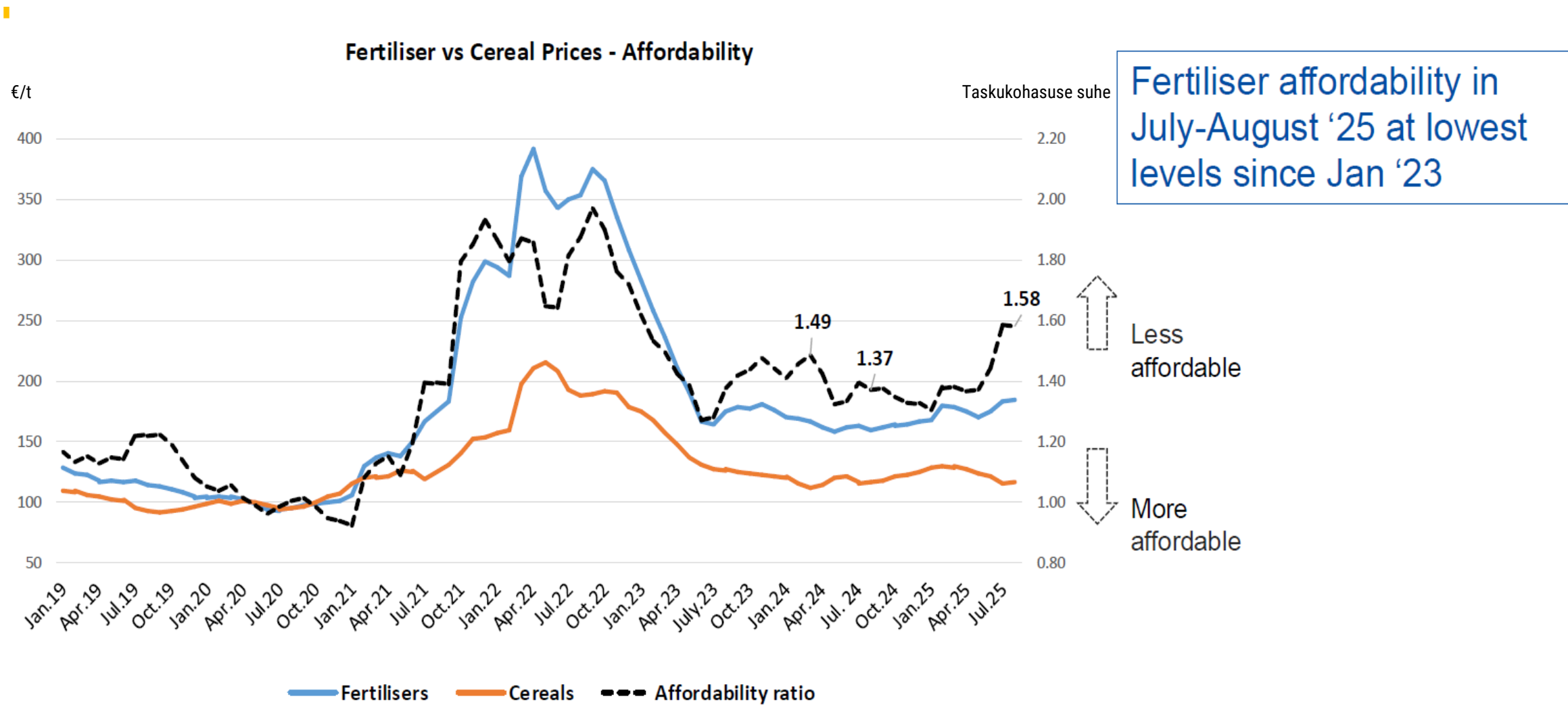

Teravilja ja rapsi hinnad (€/t) Eestis kuude lõikes

	2025 okt	2025 okt v 2024 okt, %	2025 okt v 2020 okt, %
Nisu	166	-18	-2
Rukis	131	-9	16
Oder	156	-9	5
Kaer	138	-20	2
Raps (sept)	466	1	22

Väetiste ja teravilja hinna suhe

KAUBANDUS

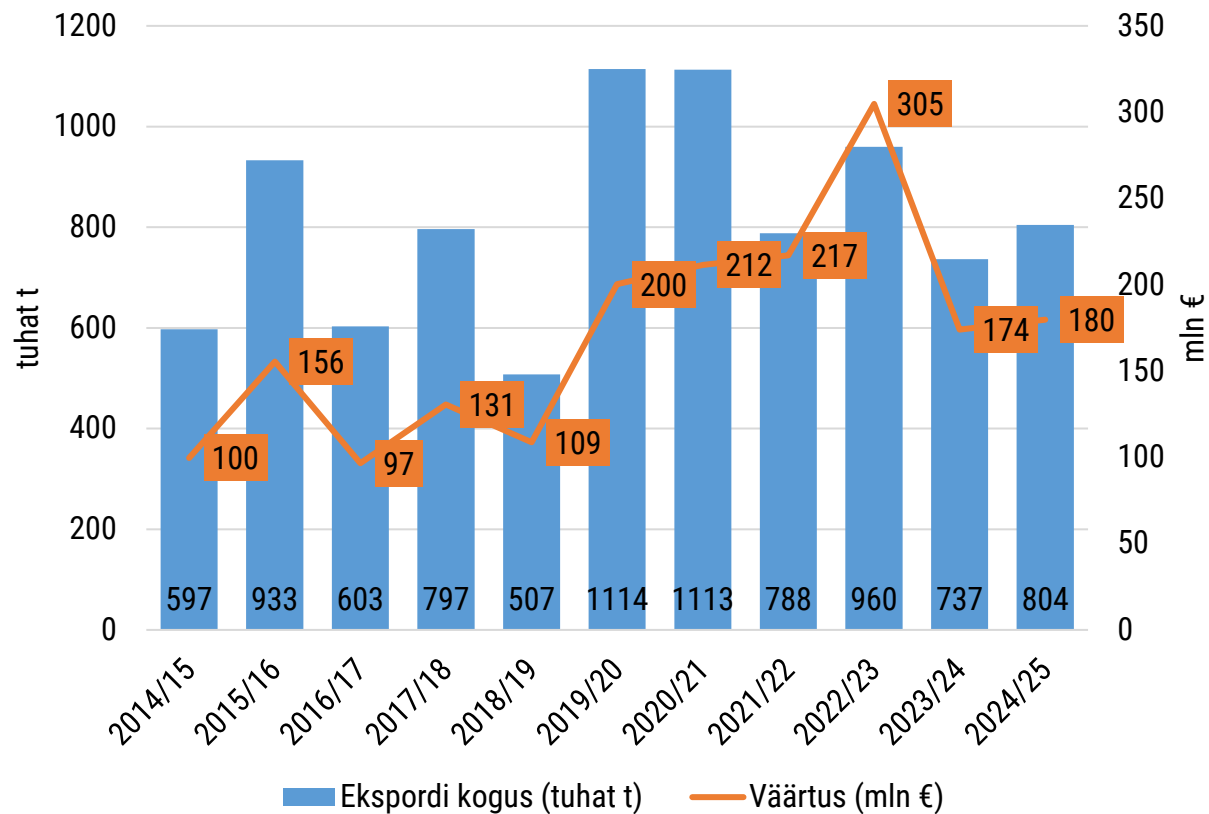

Teravilja väliskaubandus

Eesti päritolu
põllumajandussaaduste ja
toidukaupade ekspordis:
Taravili 14%

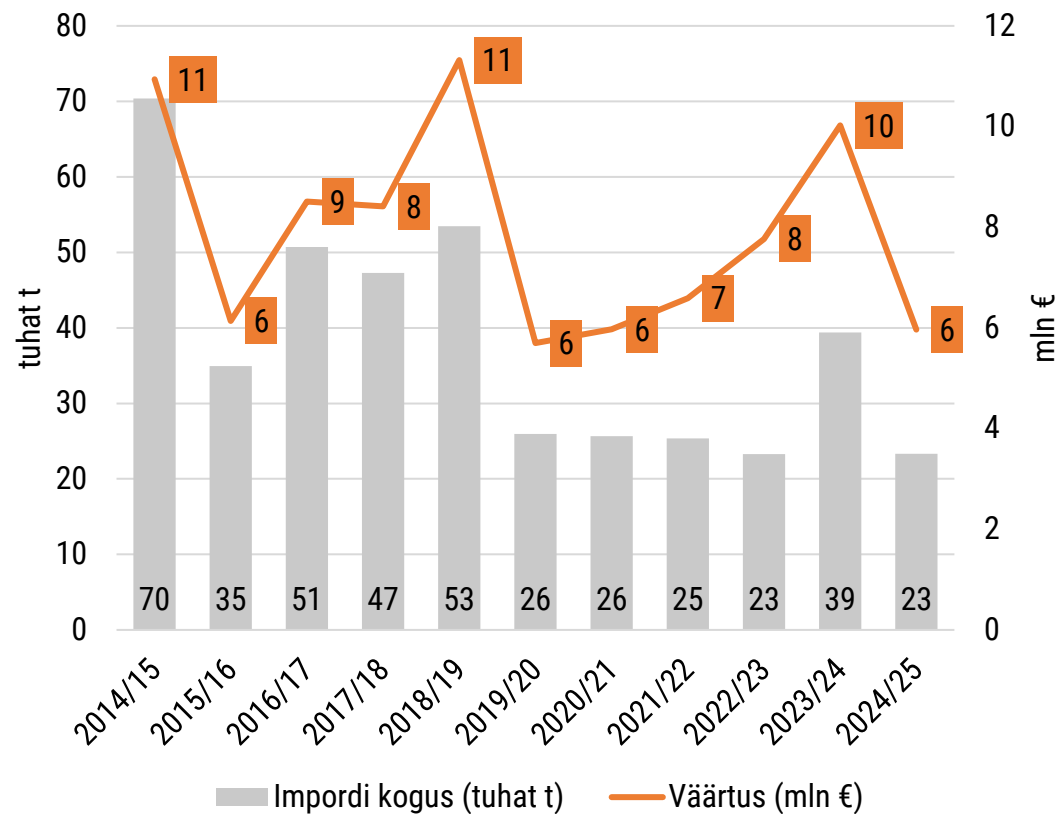
EE eksport

Viimase 5 aasta keskmine ~**880** tuhat t

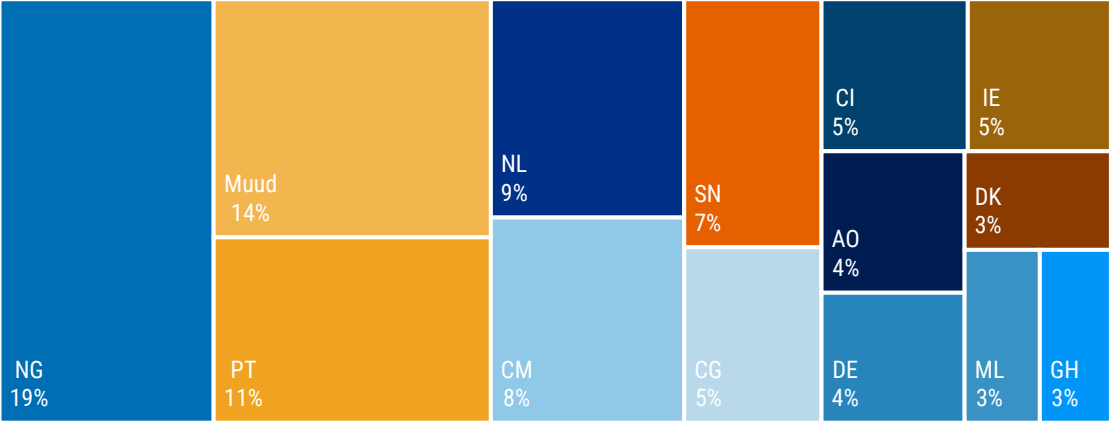
Import

Viimase 5 aasta keskmine ~**27** tuhat t

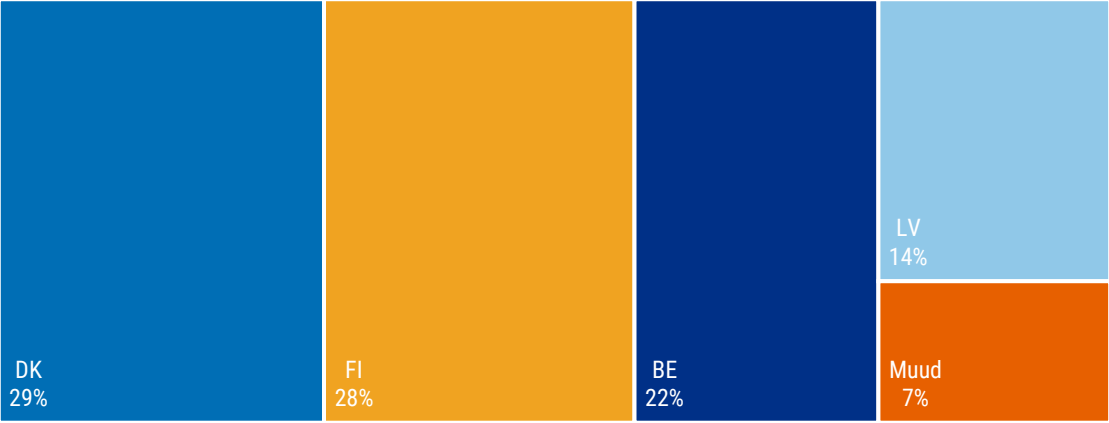

Eesti päritolu teravilja sihtriigid 2024/25

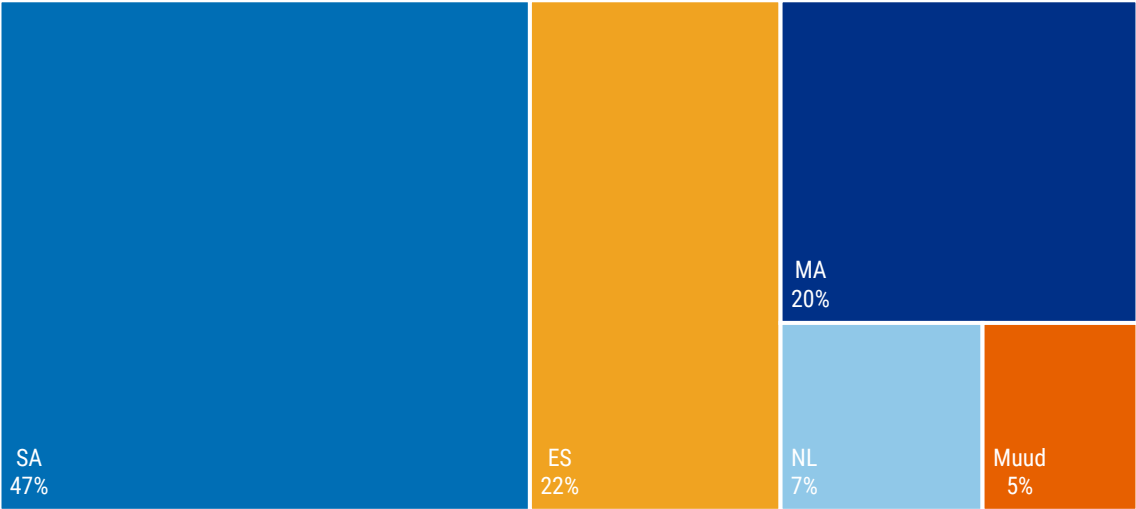
Nisu ~567 tuhat t

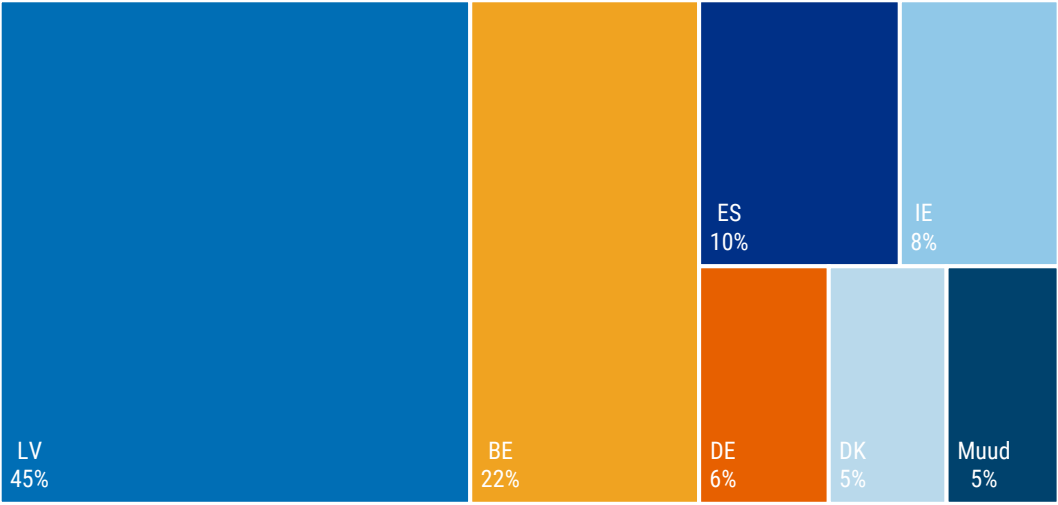
Rukis ~11 tuhat t

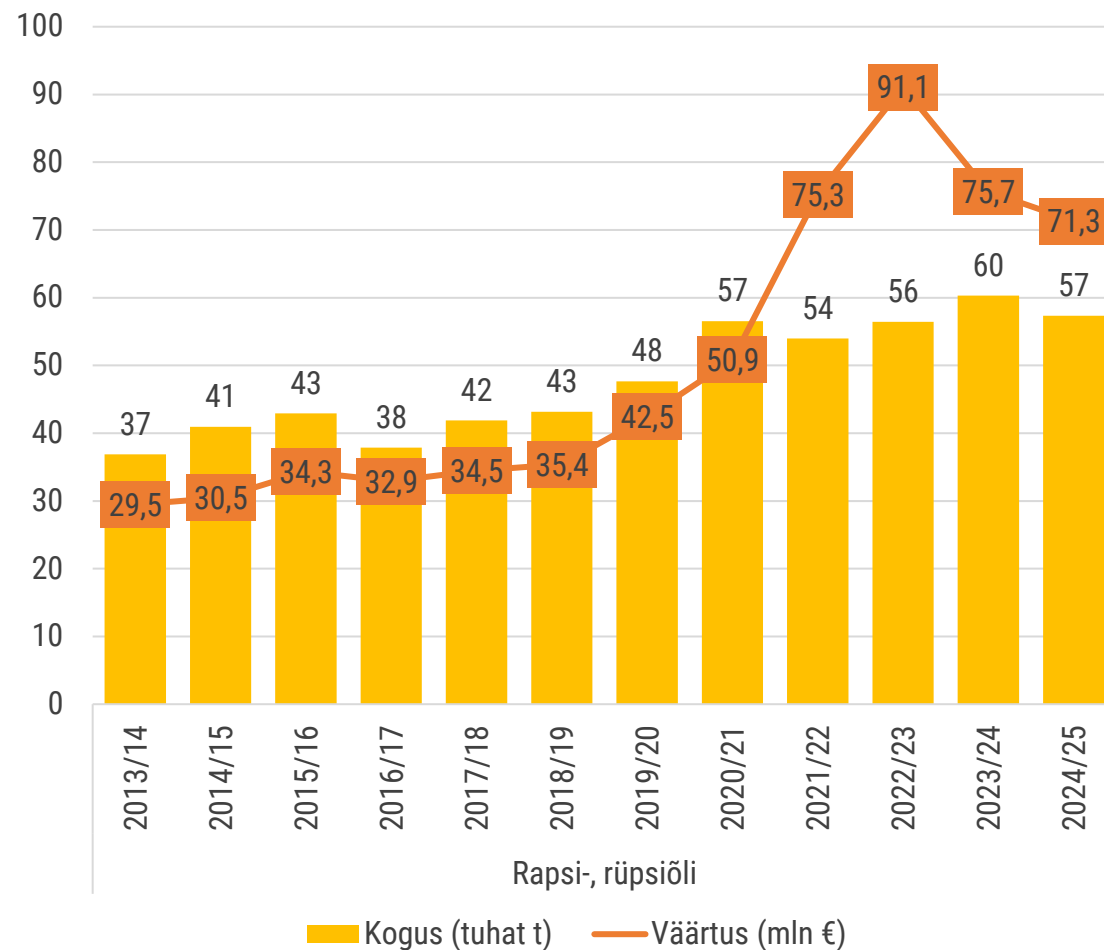
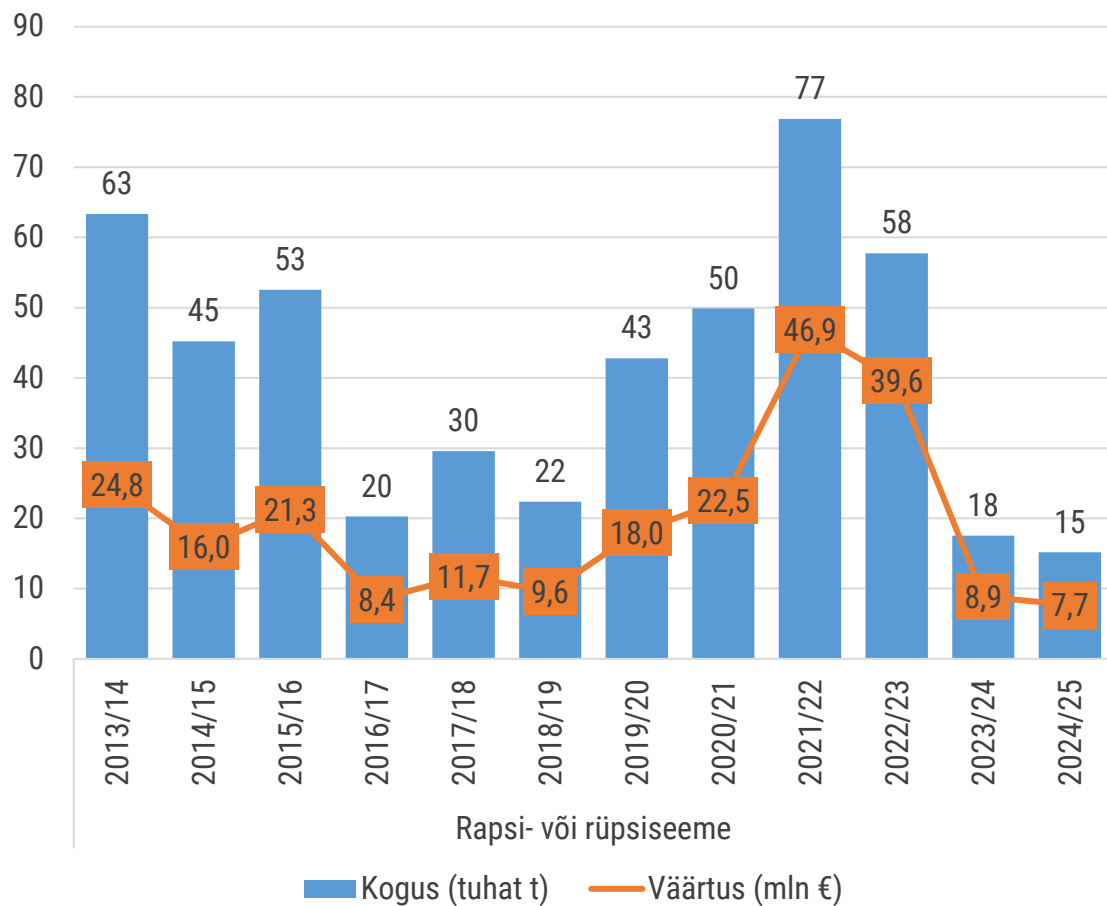
Oder ~ 135 tuhat t

Kaer ~91 tuhat t

Eesti päritolu rapsi- ja rüpsiseemnete ja -õli eksport

Rapsi/rüpsi seemnete ja õli eksport 2024/25

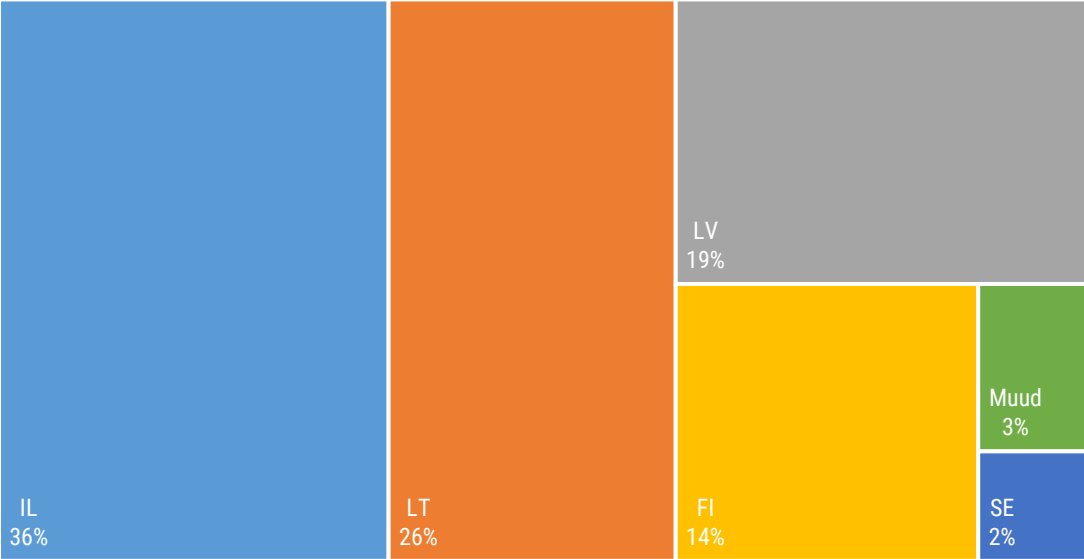
Rapsi/rüpsi seemned

EE eksport 15 tuhat t

Rapsi/rüpsi seemneõli

EE eksport 57 tuhat t

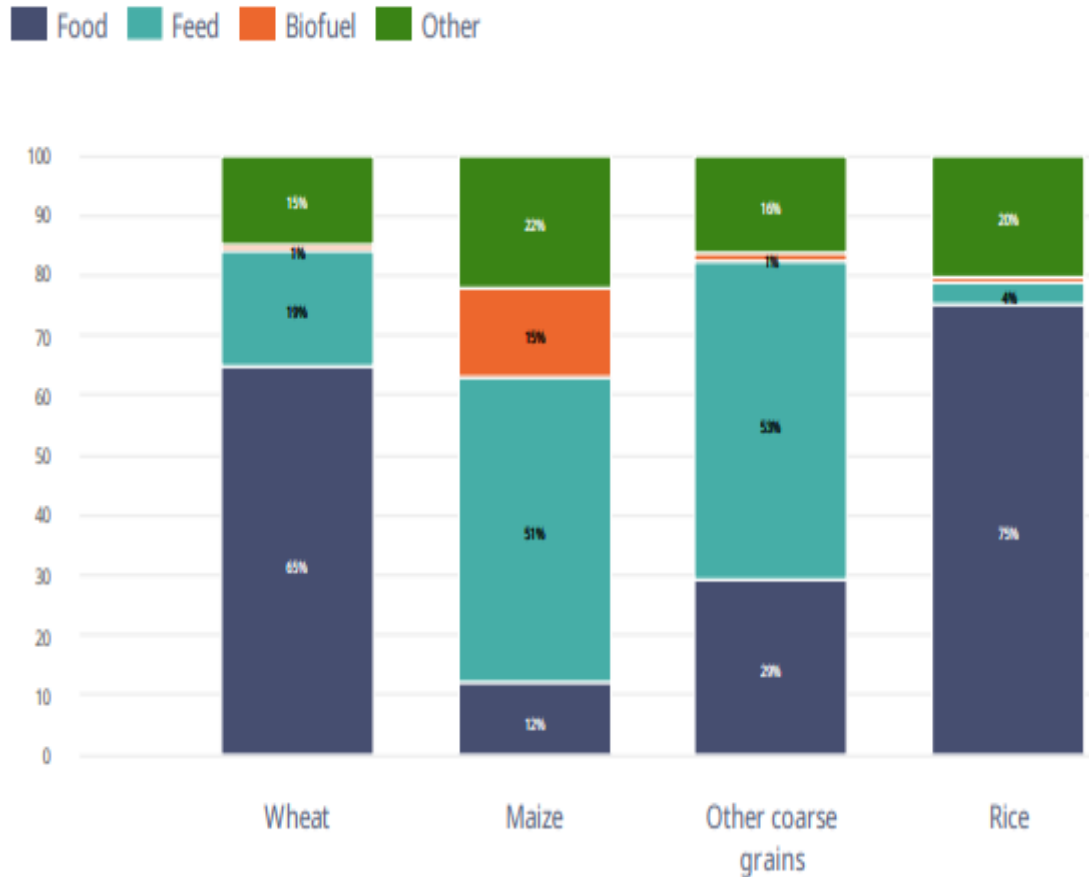
Tulevikuvaade

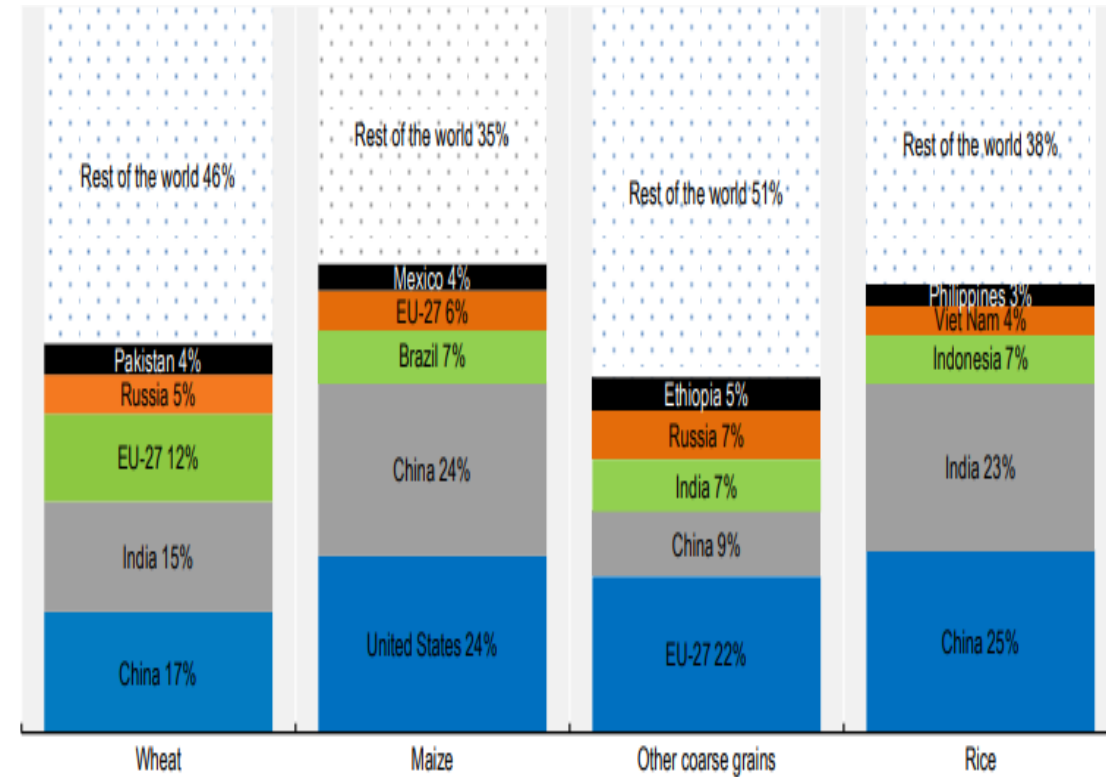
Teravilja tarbimine maailmas kasvab tagasihoidlikult - aeglustub süüa ja biokütuste tarbimise kasv.

Teravilja tarbimine toiduks kasvab 1,1% aastas peamiselt Aasia ja Aafrika rahvaarvu kasvu tõttu. Süüa tarbimise kasvu juhib loomakasvatuse laienemine Aasias ja Ameerikas.

Teravilja erinevate kasutusviiside osakaal maailmas 2034

Teravilja tarbimise osakaalud maailmas 2034

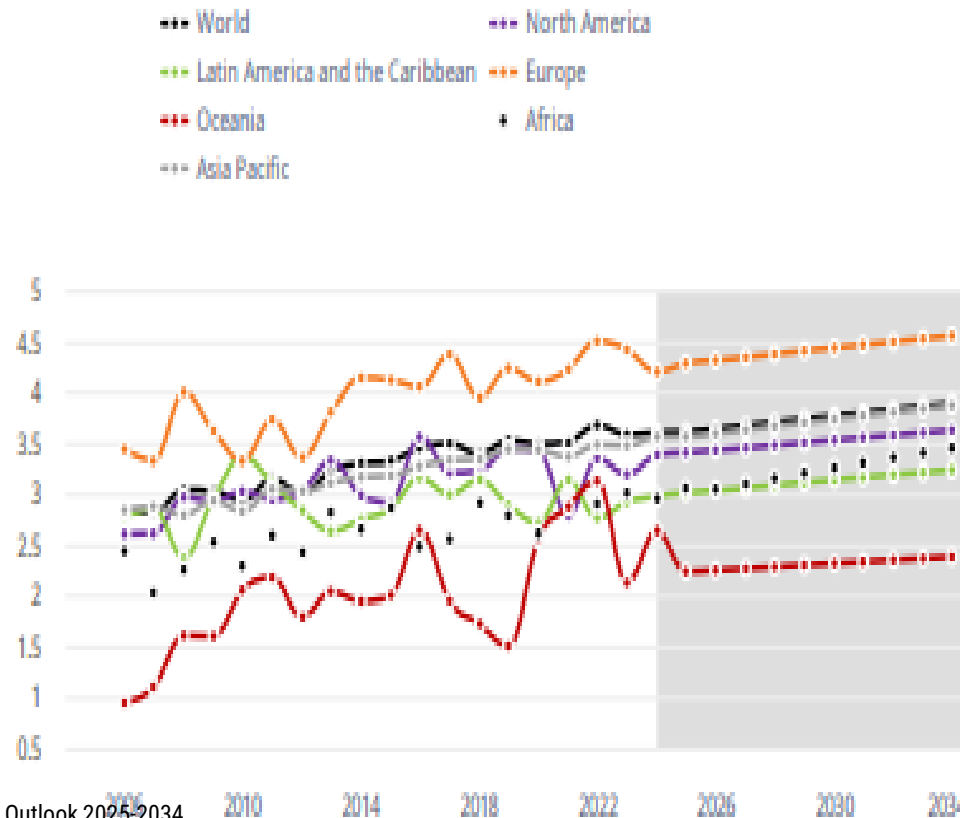
Teravilja toodang kasvab 1,1% aastas

Kasvu veab peamiselt saagikuse suurenemine, mitte kasvupindade laienemine.

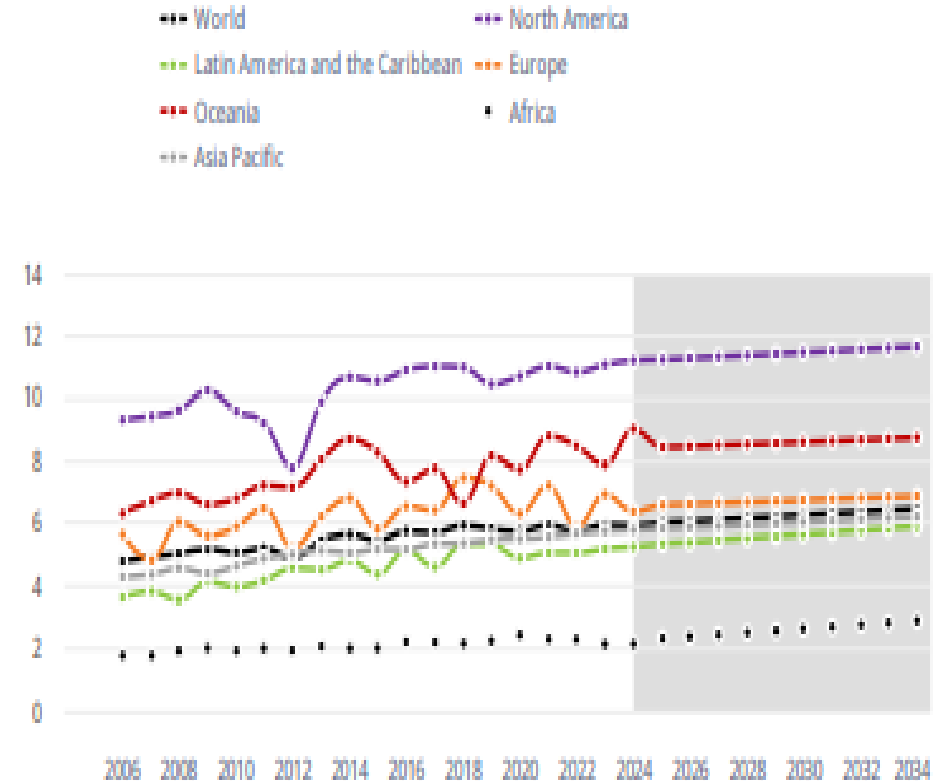
Saagikuse tõusu soodustavad tehnoloogia täiustumine ning paremate seemnesortide ja põllumajandustavade laialdasem kasutuselevõtt, sh efektiivsem sisendite ja ressursside kasutamine.

Teravilja
saagikused
erinevates
piirkondades
2034

Wheat, t/ha

Maize, t/ha

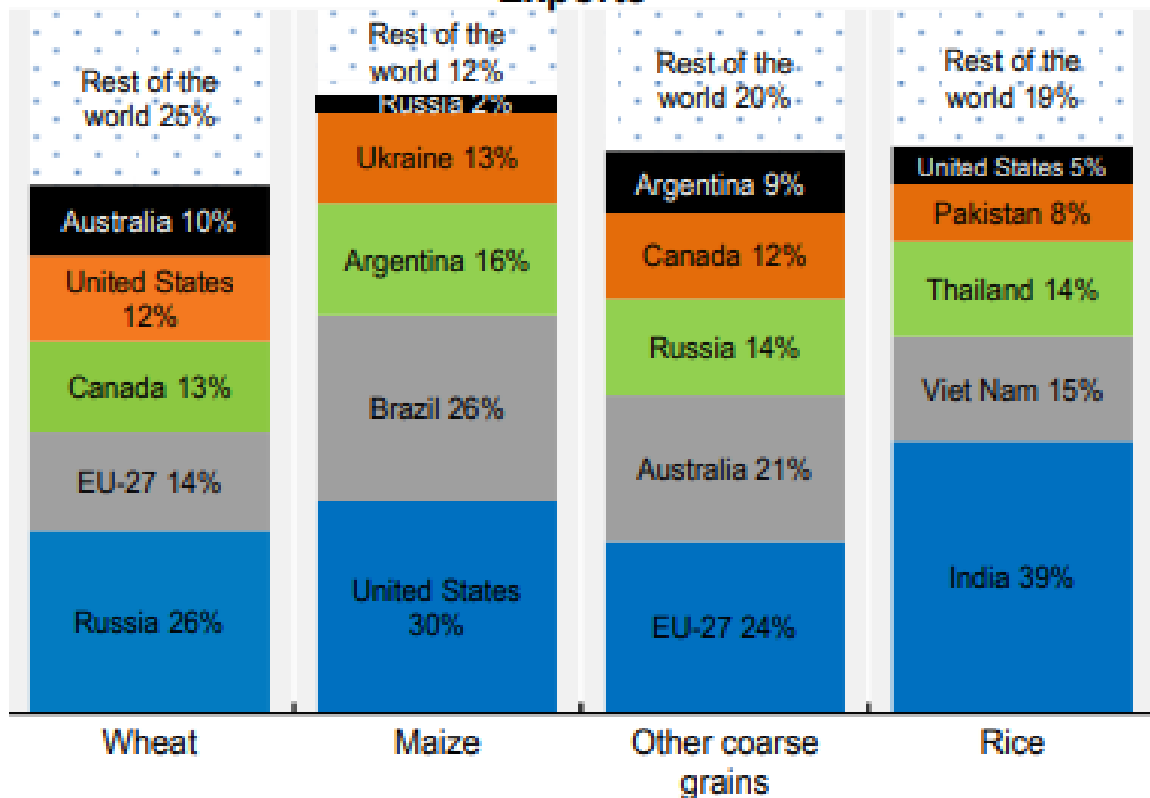

Teravilja kaubandus kasvab jätkuvalt kooskõlas toodangu kasvuga

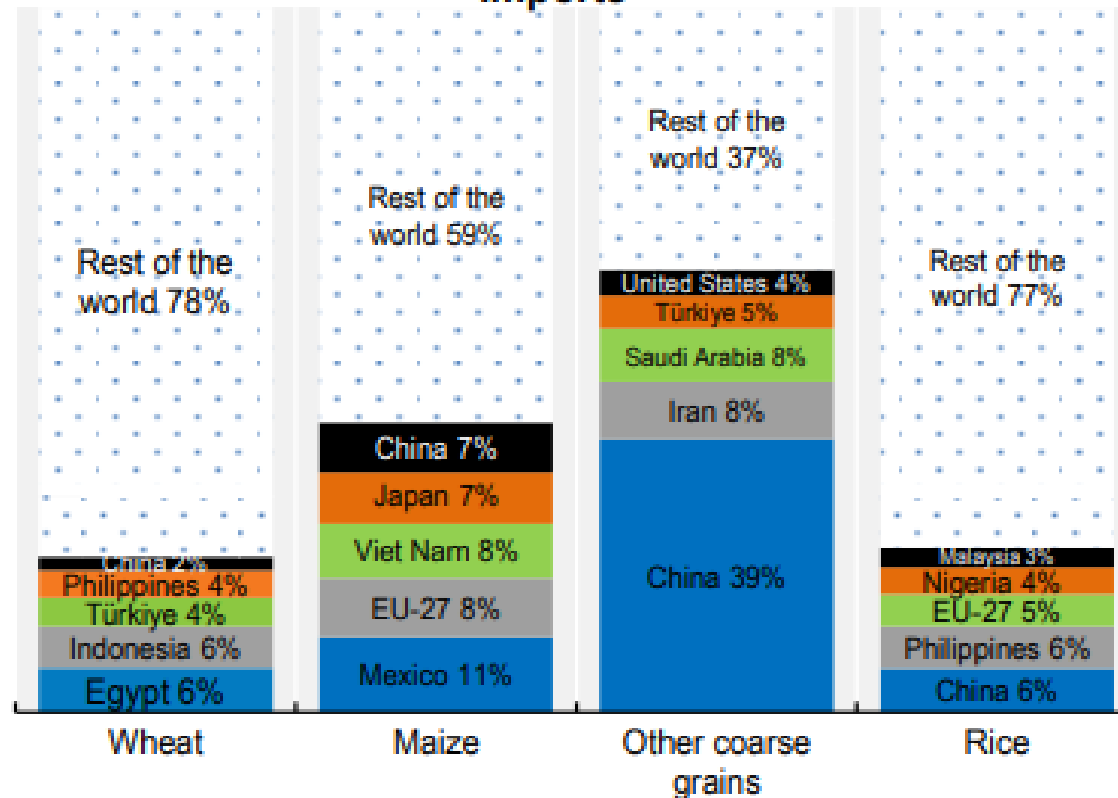
Enamik Aafrika ja Aasia riike (v.a suuremad riisiekспортijad) jäävad teravilja netoimportijateks või saavad nendeks. See peegeldab mitte ainult loodusvarade kättesaadavuse erinevust, vaid ka rahvastiku ja sissetulekute kasvu, mis suurendab nõudlust üle siseriikliku pakkumise võimekuse. Ameerika ja osaliselt Euroopa tugevdavad veelgi oma rolli peamiste teravilja tarnijatena maailmas.

Teravilja kaubanduse osakaalud maailmas 2034

Exports

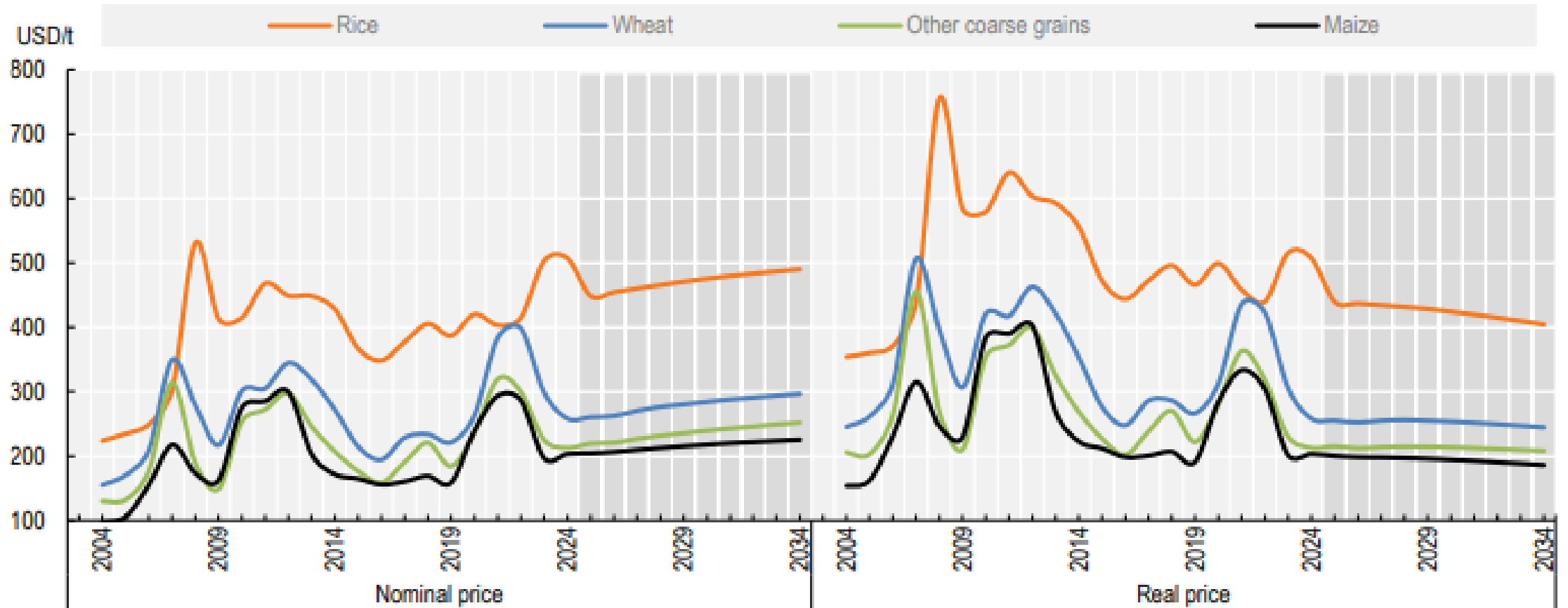

Imports

Teravilja reaalhinnad prognoosiperioodil langevad

Tootlikkuse kasv ja efektiivsuse suurenemine vähendavad tootmiskulusid toodangu ühiku kohta. Eeldatava inflatsiooni tõttu prognoositakse teravilja nominaalhinnade tõusutrendi.

Riskid ja ebakindlused

Poliitiline keskkond

Rohepoliitika ja biokütuste eelistamine võib järgmisel kümnendil teraviljaturge veelgi pingestada. **Hiina** poliitilised meetmed isemajandamise suurendamiseks ja impordisõltuvuse vähendamiseks, võivad põhjustada ettearvamatuid muutusi teraviljanõudluses ja ülemaailmsetes kaubandusmuutrites, suurendada hindade volatiilsust.

Teraviljaturgusid on **Venemaa sõda Ukraina** vastu oluliselt mõjutanud, kuna mõlemal riigil on ülemaailmsel teraviljaturul keskne roll. Kuigi pinged teraviljaturgudel on mõnevõrra leevenenud on **ekspordi dünaamikad endiselt ebakindlad**.

Äärmuslikud ilmastikunähtused ja ilmastiku muutused võivad kaasa tuua väga volatiilsed teraviljasaagikused ja -saagid, mõjutades seeläbi ülemaailmset pakkumist ja hindu.

Alternatiivsed kaubanduspoliitika võivad kujundada ümber kaubandusvoogusid, -bilansse ja -hindu. Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna suurenev sõltuvus teraviljaimpordist suurendab nende haavatavust püsivatest kaubandushäiretest, mida ei leevenda siseturu varud või suurenenud tootmine. Toimiv ja usaldusväärne kaubandussüsteem selliste piirkondade toiduga kindlustatuse võtmeks.

Põllukultuuride kahjurid ja loomahaigused on ülemaailmsete teraviljaturgude jaoks kriitilised riskitegurid, millel on suur mõju pakkumise stabiilsusele ja hinnakõikumistele. SAK mõjutas 2024. a söödateravilja nõudlust erinevates piirkondades. Kuigi hiljutine kõrge patogeensusega linnugripi (HPAI) puhangust tingituna on USAs hulgaliselt kodulinde hävitatud, on selle täielikud tagajärjed söödanõudlusele endiselt ebaselged ja võimalikke kõikumisi ei saa välistada.

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!

Ettekanne valmis koostöös:
REM: Kadri Rand, Marje Ree

